

ಬೇಟಿ ಬಚಾವೂ ಬೇಟಿ ಪಠಾವೂ

ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧ ಕೈಪಿಡಿ

ಬೇಟೆ ಬಚಾವೂ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೂ

ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧ ಕೈಪಿಡಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಜುಬಿನ್ ಇರಾನಿ

ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ

2025ನೇ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮಹಿಳಾ ನಾಯಕತ್ವದ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಸಂಘಟಿತ ಕ್ರಿಯೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತ, ನಮ್ಮ 'ನಾರಿ ಶಕ್ತಿ'ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ "ಬೇಟೆ ಬಚಾವೋ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೋ (ಬಿಬಿಬಿಪಿ)" ಬಲವಾದ ಒಂದು ತಳಹದಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಬಲ್ಲದು. "ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಾಂಛನದಂತಿರುವ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೋ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೋ ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೇರ ಪ್ರಯೋಜನ ನೀಡಬಲ್ಲ ಬಹು ವಿಧದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನುಷ್ಠಾನ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಲೆಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು/ಯೋಜನೆಗಳ ಯೋಜನಾಬದ್ಧ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 'ಆತ್ಮ ನಿರ್ಭರ ಭಾರತ'ದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಒಂದು ದೀವಿಗೆಯಾಗಲಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೋ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೋ ಮುನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ರಕ್ಷಣೆ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟದ ಯೋಜನೆಗಳು/ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಅಡಿಪಾಯವಾಗಲಿ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಮನದಾಳದ ಬಯಕೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಒಳಿತಿಗಾಗಿರುವ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಜೋಡಿಸಲು ಎಲ್ಲ ಸಹಭಾಗಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಇಂದೀವರ ಪಾಂಡೆ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆ

ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿಯ ಉಪಯೋಜನೆಯಾದ ಸಂಬಲ್‌ನ ಅಂತರ್ಗತ ಭಾಗವಾಗಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಥಾವೊ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸಮನ್ವಯ ಹಾಗೂ ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಾಮಿತ್ವದ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತೆ, ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಿದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಗಾಗಿ ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿ ದಿಶಾನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಉಪ ಯೋಜನೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಕಾರ್ಯ ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಸಂರಚನೆಯ ವಿವರಗಳು ಇವೆ. ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಥಾವೊಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳ ಅವಶ್ಯಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇದು ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಲಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಿಂದ ತಳಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ, ವರದಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಲಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಬಲೀಕರಣದ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಖಾತೆಗಳ ಸಕ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಒಮ್ಮುಖ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತ ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೈಪಿಡಿಯ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಥಾವೊದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗೆ, ಸಭ್ಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ರಂಗದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿರುವ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ, ಸಂಬಂಧಿತ ಇತರ ಖಾತೆ/ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಲಿದೆ.

ಕೈಪಿಡಿಯ ಕುರಿತು

ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಡಾವೊ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೇ ಭಾಗವು ಪೀಠಿಕೆ, ಯೋಜನೆಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಯಾರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ರೂಪಿತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಉಳಿದೆರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕೈಪಿಡಿ (ವಿವಿಧ ಸಹಭಾಗಿಗಳಿಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಬಲವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಒಮ್ಮುಖ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿವೆ) ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಕೈಪಿಡಿ (ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶದಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟದ ಆಡಳಿತ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿವೆ).

ವರ್ಷವಿಡೀ ಸುಸ್ಥಿರ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಅನುಷ್ಠಾನ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲೆಂದೇ ಈ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ವಿನೂತನ ಟೂಲ್‌ಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಡಾವೊ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರನ್ನು ಈ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಒಂದು ನಮೂನೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೋರ್ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ವಿಶೇಷ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ.

ಪರಿವಿಡಿ

ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂದೇಶ	v
ಮುನ್ನುಡಿ	vi
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ	vii
ಕೈಪಿಡಿಯ ಕುರಿತು	viii
ಪರಿಚಯ	2
ಗುರಿ	2
ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕೈಪಿಡಿ	3
ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ	3
ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆ ಪರಿವರ್ತನಾ ಸಂವಹನ (SBCC)	4
ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸೇರ್ಪಡೆ	5
ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ	6
ನಾವೀನ್ಯತೆ	6
ಒಮ್ಮುಖ ಕ್ರಿಯೆ	8
ಚಟುವಟಿಕೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್	12
ಆಡಳಿತ ಕೈಪಿಡಿ	13
ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂರಚನೆ	13
ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟ	13
ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟ	13
ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟ	13
ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು	14
ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ	15
ವರದಿ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣ	15
ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನ್ಫಾರ್ಮೇಶನ್ ಸಿಸ್ಟಂ (MIS)	16
ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಮೋರ್ ಕಾರ್ಡ್	16
ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ನಮೂನೆ	16
ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ	16
ಅನುಬಂಧ	17
ಅನುಬಂಧ - I ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಥಾವೊ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್	17
ಅನುಬಂಧ -II ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ	23
ಅನುಬಂಧ -III ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಮೋರ್ ಕಾರ್ಡ್	24
ಅನುಬಂಧ -IV ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ನಮೂನೆ	26
ಅನುಬಂಧ -V ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಅನುದಾನ ಹಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ.	27
ಜನನದ ವೇಳೆ 918 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತವನ್ನು (SRB) ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 40 ಲಕ್ಷದಂತೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು.	27
ಜನನದ ವೇಳೆ 918 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು 952 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತವನ್ನು (SRB) ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 30 ಲಕ್ಷದಂತೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು.	32
ಜನನದ ವೇಳೆ 952ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಲಿಂಗಾನುಪಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ (SRB) ಮತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 20 ಲಕ್ಷದಂತೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು.	43

ಪರಿಚಯ

ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಠಾವೊ (BBBP) ಯೋಜನೆಯನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಪಾತವನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು 2015ರ ಜನವರಿ 22ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. 15ನೇ ಹಣಕಾಸು ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಿಷನ್ ಶಕ್ತಿಯ ಉಪಯೋಜನೆಯಾದ ಸಂಬಲ್‌ನ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 405 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿದ್ದ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಈಗ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿದೆ. ನೀತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು, ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಿಕೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕಗಳಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆಗಳ/ಇಲಾಖೆಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಹಭಾಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಮ್ಮುಖವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದಕ್ಕಿದೆ.

ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಠಾವೊ ಯೋಜನೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದೆ:

- ಜನನ ಸಮಯದ ಲಿಂಗಾನುಪಾತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಅಂಕಗಳಂತೆ ಸುಧಾರಣೆ,
- ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಯ ಪ್ರತಿಶತದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಅಥವಾ 95% ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು,
- ಮೊದಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 1% ರಷ್ಟು ವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಸವ ಪೂರ್ವ ಆರೈಕೆ ನೋಂದಣಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ, ಮತ್ತು
- ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು/ಮಹಿಳೆಯರ ದಾಖಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1%ರಷ್ಟು ವೃದ್ಧಿ.
- ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವ ದರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು.
- ಸುರಕ್ಷಿತ ಮುಟ್ಟು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (Menstrual Hygiene Management (MHM) ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು.

ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಠಾವೊ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿಯನ್ನಾಗಲೀ ನೇರ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆಗಾಗಲೀ (DBT) ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡತೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ, ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಭಾಗಿಗಳನ್ನು ಸಶಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸುವುದೇ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮುಖದ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕೈವಿಡಿ

ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆಯು ನೋಡಲ್ ಖಾತೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದು ಯೋಜನೆಯ ರೂಪುರೇಷೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳಿಂದ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿವರಣೆ, ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಸ್ಥೂಲ ಕಾಲಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಈ ಭಾಗವು ಹೊಂದಿದೆ. ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತ ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳು ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಂದರೆ:

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ

ಸಹಭಾಗಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರಿತ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:

ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಿಕೆ:

- ▶ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳು, ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಕುರಿತು ಎಸ್. ಹೆಚ್.ಇ.ಡಬ್ಲ್ಯು /ಡಿ.ಹೆಚ್.ಇ.ಡಬ್ಲ್ಯು ಇದರ ಗುರಿಗಳು, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಟೂಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪಾತ್ರಗಳು.
- ▶ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊದ ಮುನ್ನೆಲೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು - ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು, ಆಶಾ, ಎ.ಎನ್.ಎಂಗಳು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಮೂಹದ ಸದಸ್ಯರ ಪಾತ್ರ.
- ▶ PC&PNDT ಕಾನೂನಿನ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಘಟಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮುಖ್ಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಡಾಕ್ಟರುಗಳು, ನರ್ಸ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವೈದ್ಯಕೀಯ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವವರ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ.
- ▶ ಜಿಲ್ಲೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮಹಿಳಾ ಕೇಂದ್ರ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾನೂನು ಸೇವಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಎನ್‌ಜಿಒಗಳು, ಪಾಲುದಾರರು ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತ ಸಮೂಹ.

**ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು
ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು
ಮತ್ತು ಅದನ್ನು
ತಡೆಗಟ್ಟಲು
ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕ್ರಮ
ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು**

- ▶ ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಥಾವೊವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ, ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರ, ಶಾಲಾ ಮಂಡಳಿಗಳ, ಎಸ್.ಎಂ.ಸಿಗಳ, ಡಿ.ಇ.ಓಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪಾತ್ರ.
- ▶ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಥಾವೊ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಜನ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಎನ್.ವೈ.ಕೆ, ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್, ಭಾರತ ಸ್ಕೌಟ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಯುವ ಸಮೂಹಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪಾತ್ರ.
- ▶ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಥಾವೊದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು (ಸಂಸದರು, ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು, ಪಿ.ಆರ್.ಐ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ವಾರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರು)
- ▶ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಸುರಕ್ಷತೆ, ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಪರಿಸರದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ಪೋಲೀಸರು, ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಂವೇದನಾ ನ್ಯಾಯಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರತವಾಗಿರುವವರು.
- ▶ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಗೌರವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು 'ನಾರಿ ಶಕ್ತಿ'ಯ ಹಮ್ಮಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ವೈದ್ಯಕೀಕ ಸಂಘಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಘಗಳು, ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ಗಳು, ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು (ಉದಾ: ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್, ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಇತ್ಯಾದಿ).
- ▶ ಲಿಂಗ ಸಂವೇದನಾ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು.
- ▶ ಮಕ್ಕಳು (ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು) ಮತ್ತು ಕಿಶೋರರಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕು, ಸ್ವತ್ತು, ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಾಗರಿಕರಾಗಿ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ನಡತೆ ಪರಿವರ್ತನಾ ಸಂಪಹನ (SBCC)

ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಿಕೆ

- ▶ ಜನಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವಿನ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಗುಡ್ಡಿ-ಗುಡ್ಡಾ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು.
- ▶ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಅವಳ ಅಗತ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಪಾಲಕರು/ ಕುಟುಂಬಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ▶ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ▶ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು, ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕೇಂದ್ರಿತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ▶ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಇರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಐ.ಇ.ಸಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.
- ▶ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಭಾವಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಪಿ.ಆರ್.ಐ ಸದಸ್ಯರು, ಶಾಸಕರು, ಸಂಸದರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಹಭಾಗಿಗಳು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು/ ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು.
- ▶ ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ನಡೆಯುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ದಿನಾಚರಣೆಯಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ತಂತ್ರಗಳೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ರಕ್ಷಣೆ, ಸುರಕ್ಷತೆ, ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- ▶ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆ/ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು.

**ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಗು
ದಿನವನ್ನು ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ
ಜನವರಿ 24ರಂದು
ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ**

ಪಾಲ್ಯೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸೇರ್ಪಡೆ

- ▶ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆ ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ/ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ▶ ಸ್ಥಳೀಯ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಡಾವೊ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ಗಳು: ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ರನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು.
- ▶ ಸಮುದಾಯ ಚಾಲಿತ ಸಮೂಹಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೆ-ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಬಹುದು.
- ▶ ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ರನ್ನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಶಾಸಕರು, ಸಂಸದರು, ಪಿ.ಆರ್.ಐ ಮತ್ತು ಯು.ಎಲ್. ಬಿಗಳ ಚುನಾಯಿತ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವ ಹುಡುಗಿಯರು/ಮಹಿಳೆಯರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು/ ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಕೋರಬಹುದು.
- ▶ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಆಸಾದ ನೀಡಬೇಕು.
- ▶ ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಸಾಮಾಜಿಕೀಕರಣ, ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ಪಾತ್ರಗಳು, ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದ ವಿಂಗಡಣೆ, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಕಿರುಕುಳ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ನಡೆಯುವ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶೇಷ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು.
- ▶ “ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೆಲ್ಫಿ”ಯಂಥ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಭಿಯಾನಗಳು ತಂದೆ ಮತ್ತು ಮಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ರೂಪಿತವಾಗಿವೆ.
- ▶ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಮಹಿಳೆಯರ/ಹುಡುಗಿಯರನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಸಮೂಹಗಳಿಗಾಗಿ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- ▶ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಕಿಶೋರರನ್ನು ಬಾಲ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಕರೆತರುವುದು.

ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

- ▶ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಧೀಮಂತರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದು.
- ▶ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊದ ಧೈಯದಂತೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಡಿ.ಸಿ/ಡಿ.ಎಂ.ರಿಂದ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು.
- ▶ ಶಿಕ್ಷಣ/ಕ್ರೀಡೆ/ಕಲೆ/ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯ/ವಿಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು.
- ▶ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ದಿನ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ದಿನ/ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನ/ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನ/ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ದಿನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂದು ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸುವುದು.
- ▶ ಅನನುಕೂಲಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಷ್ಟಕರ ಜೀವನದ ನಡುವೆಯೂ ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.

ನಾವೀನ್ಯತೆ

- ▶ ಹೆಣ್ಣುಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ/ಲೋಡಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದು, ರಕ್ಷಾ ಬಂಧನದಂದು ಒಡ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಪರಸ್ಪರ ರಾಖಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು, ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ವಾಹನ ಚಲಾಯಿಸುವುದನ್ನು ಮಗ ಮತ್ತು ಮಗಳು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕಲಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.
- ▶ ಗಂಡು ಮಗುವಿನ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಲಿಂಗದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ, ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಯಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಳಿಸಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು.

**ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ
ಜನನದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ
ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತದಿಂದ ವನ
ಮಹೋತ್ಸವ**

- ▶ ಒಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭ ಮತ್ತು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಂಥ ಪಿಡುಗುಗಳಿಂದಾಗುವ ಸಾಲ ಬಾಧೆಯಿಂದ ಪಾಲಕರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹವನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ (ಅಥವಾ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹ) ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು.
- ▶ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮ ಪಾಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ▶ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಕನಸನ್ನು ನನಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಗ/ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು.
- ▶ ಭಾರತದೆಲ್ಲೆಡೆ ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯಾದಂದು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತಡೆಯಲು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು.
- ▶ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ವಿವಿಧ ಖಾತೆ/ಇಲಾಖೆಗಳ ಐಇಸಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಡಾವೊ ಲೋಗೋವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು.
- ▶ *ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಡಾವೊ* ಒಂದು ಬ್ರಾಂಡ್ ಆಗಿ ಗುರುತಾಗಲು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಸ್ವಾಮಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಇ-ಮೇಲ್ ಸಿಗ್ನೇಚರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎನ್.ಐ.ಸಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಘಟಕಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು.
- ▶ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವನಮಹೋತ್ಸವ : ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ 5 ನಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವು ನಡೆಸಬಹುದು.

ಒಮ್ಮುಖ ಕ್ರಿಯೆ

ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ

- ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅವುಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡುವುದು.
- ಲಿಂಗ ಸಂವೇದನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಲಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವುದು.
- ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಕುರಿತು ಚಿಕ್ಕ ಮತ್ತು ಕಿಶೋರ ಹುಡುಗ-ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.
- ವೋಕೇಶನಲ್ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೀನ್ಸ್-ಕಮ್-ಮೆರಿಟ್ ಸ್ಕೀಂನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು.
- ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜೀವನ ಕೌಶಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.
- ಬೇಗ ಮದುವೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಪರಾಮರ್ಶೆಯನ್ನು(ಕರಿಯರ್ ಕೌನ್ಸಿಲಿಂಗ್) ಮಾಡುವುದು.

- ಮ್ಯೂಸಿಯಂ, ಫೆನೇಟೇರಿಯಂ, ಅಟಲ್ ಟೆಂಕರಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ.ಇ.ಎಂ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವ-ರಕ್ಷಣೆ ತರಬೇತಿ ಕೋರ್ಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.
- ಮಹಿಳಾ ಮಹಾನ್ ಸಾಧಕಿಯರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ಕುರಿತು ಚಿಕ್ಕ ಸ್ಥಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಠಡಿ ಮತ್ತು ಕಾರಿಡಾರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು.
- ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ, ಐಟಿಐ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.
- ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್/ಪ್ಯಾಡ್ ಮತ್ತು ವೆಂಡಿಂಗ್ ಮಶಿನ್‌ಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು.

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ

- ⦿ PC&PNDT ಕಾನೂನು, ಎಂ.ಟಿ.ಪಿ ಕಾನೂನುಗಳ ಕುರಿತು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಸಹಭಾಗಿಗಳಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- ⦿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಮಾಹಿತಿದಾರರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ನೀಡುವುದು.
- ⦿ ಮುಟ್ಟು ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು.
- ⦿ ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಿಶೋರ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮುಟ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- ⦿ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಶೇಷ ಜಾಗೃತಿ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- ⦿ ಶಾಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ರಾಯಭಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು.

ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಸಚಿವಾಲಯ

- ⦿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಕೌಶಲ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ (PMKVY) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ನಡೆಸುವ ಕೌಶಲ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ⦿ ಪಾರಂಪರಿಕವಲ್ಲದ ಕೌಶಲ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು.
- ⦿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವೊಕೇಶನಲ್ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡಬಲ್ಲ ಕೌಶಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ನೀಡುವುದು.
- ⦿ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೊಂದಿಗೆ ಹುಡುಗಿ/ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು.
- ⦿ ಕೌಶಲ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಪರಾಮರ್ಶೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಜಾಬ್ ಫೇರ್‌ಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು.

ಯುವಜನ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸಚಿವಾಲಯ

ಯುವಜನ ಇಲಾಖೆ

- ನೆಹರೂ ಯುವ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಘಟನೆ (NYKS) ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಯುವ ಸಮೂಹಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಸಮುದಾಯ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ಯುವಜನ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊದ ಲೋಗೋವನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಮಾನ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿರುವ ಯುವ ಸಂಸತ್ತನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ನೆಗರಗಳಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸುವುದು.

ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ

- ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರು ಸಮಾನವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.
- ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ತಂಡವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.
- ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹರಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿ ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿಗೆ ಅದರ ರಾಯಭಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.
- ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿಗೆ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಲೋಗೋ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಚಾಂಪಿಯನ್ ಮತ್ತು ರಾಯಭಾರಿಗಳ ಮುಂದಾಳತ್ವದಲ್ಲಿ 'ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗಾಗಿ ಓಟ'ವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು.

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ

- ಹಿಂದುಳಿದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ, ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.
- ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮುಕ್ತ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕೌಶಲದ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.
- ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕರಕುಶಲ ಕಲೆಗಳ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಅವರಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹುನರ್ ಹಾಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು.

ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ

- ಲಿಂಗ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಮತ್ತು ಅಪರೂಪದ ಸಾಧನ ಮಾಡುವ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊದ ಚಾಂಪಿಯನ್ನರೆಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- ಲಿಂಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಸೇವೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂವೇದನೆಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು.
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಪೋಲೀಸ್ ಸಹಾಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಪೆಶನ್‌ಗಳಿಗೆ, ಮಹಿಳಾ ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಬೇಟಿ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಸ್ನೇಹಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ

ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ

- ⦿ ರಾಜ್ಯದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಆಜೀವಿಕಾ ಮಿಷನ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು.
- ⦿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು.

ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ

- ⦿ ಲಿಂಗ ಆಯ್ಕೆ, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದಂಥ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಇಡಲು ಸಮುದಾಯ ನಿಗಾ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.

ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ ಸಚಿವಾಲಯ

- ⦿ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರ ಲಿಂಗ ಆಯ್ಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಮುದಾಯ ನಿಗಾ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.
- ⦿ ಮಕ್ಕಳ ಸ್ನೇಹಿ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲದ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು.
- ⦿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಡಾವೊ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ಮಹತ್ವದ ಕುರಿತು ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆಯ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- ⦿ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು. ಈ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುವ ನಾಯಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸನ್ಮಾನಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್

ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ, ಅವರ ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ಷವಿಡೀ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿವರವಾದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ನ್ನು(ನಮೂನೆಯು ಅನುಬಂಧ-1ರಲ್ಲಿದೆ) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿರುವ ತಜ್ಞ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ರಾಜ್ಯದ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಸಲಹೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ; ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

- ▶ ಆಯಾ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಥವಾ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ತಿಂಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬಹುಪಾಲು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊದ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಚಿವಾಲಯ/ಇಲಾಖೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಚಿತ್ರಣವಿರುತ್ತದೆ. ಬಳಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ತಾರ್ಕಿಕ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದು ಕ್ಯಾಲೆಂಡರಿನಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ.
- ▶ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನ ಹರಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಅವಳ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಮುಟ್ಟುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಆಡಳಿತ ಕೈಪಿಡಿ

ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂರಚನೆ

ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೊದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಶಾಲ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ, ಅನುಷ್ಠಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಇರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟ

ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಸಮಿತಿಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು/ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೊದ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸರ್ವೋನ್ನತ ಸಮಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯು ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿಯ ಅಂತರ್ಗತದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಮಿತಿಯು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಮ್ಮೆ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿ ಈಡೇರಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೇಂದ್ರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೊವನ್ನು ಏಕೈಕ ಪಿ.ಎಂ.ಯು ಸಂಸ್ಥೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ಎಂಪವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ವಿಮೆನ್ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ಎಂಪವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ವಿಮೆನ್ ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ, ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರ್ಯ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಶೇಷ ಸೇವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟ

ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೊದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿಗಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಸಮಿತಿಯು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ/ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಈ ಸಮಿತಿಯು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೊಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದ ಖಾತೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಂದು ಸಮರ್ಪಿತ ಪಿ.ಎಂ.ಯು, ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ಎಂಪವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ವಿಮೆನ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟ

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೊದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್/ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿ ಸಮಿತಿಯು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ(DPO/DWO/DCPO ಇತ್ಯಾದಿ) ಮತ್ತು ಇತರ ನೋಡಲ್ ವಿಭಾಗಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸಮಿತಿಯು ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತದೆ (ನಮೂನೆ ಅನುಬಂಧ-IVರಲ್ಲಿದೆ). ಅತೀ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಹೊರ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳ ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೇ ಕೈಚಾಚಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿಯ ಸಮರ್ಪಿತ ಪಿ.ಎಂ.ಯು, ಎಂ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ .ಸಿ.ಡಿಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ ಪಡೆದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ಎಂಪವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ವಿಮೆನ್ ಇವು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ/ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೊ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ/ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಠಾವೊದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರೊಬೇಶನ್/ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಆಫೀಸರ್ ಅವರು ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಎಂ.ಐ.ಎಸ್ ನವೀಕರಣಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಈ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿ

ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ

- ▶ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಇರಿಸುವುದು
- ▶ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರುವುದು
- ▶ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅಂತಿಮ ರೂಪ ನೀಡುವುದು
- ▶ ರಾಜ್ಯದ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು

ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿ

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ

- ▶ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಬಾರಿ ಸಭೆ ಸೇರುವುದು
- ▶ ರಾಜ್ಯದ ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು
- ▶ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನೀಡಬಹುದಾದ ಅನುದಾನದ ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು

ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿ

ಡಿ.ಸಿ/ಡಿ.ಎಂ ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ

- ▶ ತೈಮಾನಿಕ ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದು
- ▶ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ-ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಧಿಕಾರಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
- ▶ ಜಿಲ್ಲೆ, ಬ್ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿ/ವಾರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು

ಸರ್ವೋನ್ನತ ಸಂಸ್ಥೆ

ನ್ಯಾಶನಲ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ಎಂಪವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ವಿಮೆನ್

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪಿ.ಎಂ.ಯು

ಸ್ಟೇಟ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ಎಂಪವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ವಿಮೆನ್

ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ಮಟ್ಟದ ಪಿ.ಎಂ.ಯು

8 ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು
▶ 3-4 ಆಡಳಿತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು

ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಹಬ್ ಫಾರ್ ಎಂಪವರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ವಿಮೆನ್

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಪಿ.ಎಂ.ಯು

8 ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು
▶ 3-4 ಆಡಳಿತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು

ಅನುಷ್ಠಾನ

ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಮಿಷನ್ ಶಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯ ಪ್ಯಾರಾ 3.3ರ ಪ್ರಕಾರ 'ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಡಾವೊ'ವು ಸಂಬಲ್ ಉಪ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ 100%ರಷ್ಟು ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ, ಮಿಷನ್ ಶಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯ ಅನುಬಂಧ-Vರ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಡಾವೊದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸು ಹಂಚಿಕೆಯ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿರುತ್ತದೆ.

	ಪ್ರತೀ ವರ್ಷಕ್ಕೆ	ಪ್ರಸ್ತುತ ಯುನೈಟ್	ಯುನೈಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2021-22	ಯುನೈಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2022-23	ಯುನೈಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2023-24	ಯುನೈಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2024-25	ಯುನೈಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 2025-26
SRB<918 ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	40 ಲಕ್ಷ	405	405	169	169	169	169
SRB>918 ಮತ್ತು ≥952 ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	30 ಲಕ್ಷ			347	347	347	347
ಹೊಸ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು*	30 ಲಕ್ಷ			21	21	21	21
SRB>952 ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	20 ಲಕ್ಷ			218	218	218	218
ಒಟ್ಟು				755	755	755	755

*2020-21ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ(ಒಟ್ಟು 21) SRB ಮಾಹಿತಿಯು(ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ) HMIS ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು 30 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ರಚನೆಯಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಾ 30 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವರ್ಗದಲ್ಲೇ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ SRB ಸ್ಥಿತಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 2014-15ರಲ್ಲಿ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಖಾತೆಯ HMIS ಡೇಟಾದ ಪ್ರಕಾರ ದೇಶದ SRB ದರವು 918ರಷ್ಟಿತ್ತು. ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ(WHO) ಪ್ರಕಾರ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ SRB ಸಹಜ ದರವು 952 ಇದೆ.

ಕಳೆದ ಏಳು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ SRB ದರದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, SRB 918ರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. 2020-21ರ ಅವಧಿಯ HMIS ಡೇಟಾವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು SRB ದರದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುದಾನವನ್ನು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಅನುಬಂಧ vರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಅನುದಾನದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅನುದಾನದ ವಿವರಣೆ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)			
ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಚಟುವಟಿಕೆ/ವಿವರ	ಗರಿಷ್ಠ ಬಜೆಟ್	ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)
1.	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು <ul style="list-style-type: none"> • ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ • ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಿಕೆ • ಪ್ರಭಾವ • ನಾವೀನ್ಯತೆ • ಐ.ಇ.ಸಿ ಸಾಮಗ್ರಿ • ನಿಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣ 	50%	
2.	ಇಲಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಡುವ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	40%	
3.	ಫ್ಲೆಕ್ಸಿ ಫಂಡ್	10%	

ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ

ಈ ಕೈಪಿಡಿಯ ಅನುಬಂಧ - IIರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಂದರ ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ನಮೂನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಸಮಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರಿನಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಂತೆ (ಅನುಬಂಧ I) ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರ ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಾಗಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆಯ ಮಹತ್ವದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಸಚಿವಾಲಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಮಾಡಲಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತೀ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅಂದಾಜು ಬಜೆಟನ್ನೂ ನಮೂದಿಸಲಾಗುವುದು. ಈ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ನಕಲು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವುದು.

ವರದಿ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣ

ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಪ್ರತೀ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟ/ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯು ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ನಡೆದ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು.

ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ವಿಭಾಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಎಂ.ಐ.ಎಸ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ವರದಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಿ, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಹೊಣೆ DPO ಅವರದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. DPO ಅವರನ್ನು DHEWದ ವತಿಯಿಂದ ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (ಎಂ.ಐ.ಎಸ್)

ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ವೆಬ್ ಆಧಾರಿತ ರಿಪೋರ್ಟಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಅನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾಗುವುದು. ಅದು ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿಯ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿದೆ. ಇದು ಬಳಕೆದಾರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿದ್ದು ಮಾಹಿತಿಗಳ ಗೌಪ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿದೆ.

ಇದು ಸೇವೆ ವಿತರಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿ ಇಡೀ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜಾಲದ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತದೆ, ನೀಡಲಾಗುವ ಸೇವೆಗಳ, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ, ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೋರ್ ಕಾರ್ಡ್

ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೋರ್ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು (ನಮೂನೆಯು ಅನುಬಂಧ-IIIರಲ್ಲಿದೆ) ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿ ಎಂ.ಐ.ಎಸ್ ನಿಂದ ಪಡೆದ ಡೇಟಾವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸೂಚಕ ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲಿತಾಂಶ ಸೂಚಕವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ರಕ್ಷಣೆ, ಉಳಿಯುವಿಕೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳೆಂದು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸೂಚಕಗಳು ಸಂಸ್ಥೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇವು ಯೋಜನೆಯ ವಿವಿಧ ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸೂಚಕಗಳಾಗಿವೆ.

ಎಂ.ಐ.ಎಸ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೋರ್ ಕಾರ್ಡಿನ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ವಾರ್ಷಿಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ನೀಡಲಿದೆ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ದತ್ತಾಂಶದ ಸರಾಸರಿ ತೆಗೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ನಮೂನೆ

ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊದ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿವೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವಂಥ ಹಲವಾರು ನವೀನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿವೆ. ಮಿಶನ್ ಶಕ್ತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಖಾತೆಯು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಎಂ.ಐ.ಎಸ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು ಆದರೆ ಧ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕಾಣಲಾರವು. ಆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು, ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಧ್ಯೇಯ ಸಾಧನೆಗೆ ಅಡ್ಡಲಾದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇರೊಂದು ವರದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಈ ನವೀನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲಿತ ಪಾಠಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗಿದೆ (ಅನುಬಂಧ-IV). ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಈ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಹೊಣೆ ಎಸ್.ಎಚ್.ಇ.ಡಬ್ಲ್ಯು ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯವೂ ತನ್ನ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ

ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆಯು ನಾಮನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಸಿ.ಎ.ಜಿ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರವೇ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಅದನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನುಬಂಧ- I. ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಠಾವೊ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್

ತಿಂಗಳು ಜನವರಿ							
ಥೀಮ್ಸ್	ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಮಹತ್ವ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು		
ಉದ್ದೇಶ	ಈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ದಿನಾಚರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ	
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆಗೆ ಚಾಲನೆ	PC ಮತ್ತು PNDT ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಕ್ರಮ	ಜನವರಿ 12	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ದಿನ	
	ಮಗಳ ಜನ್ಮದಿನೋತ್ಸವ	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೆಲ್ಫಿ - ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಭಿಯಾನ	ಸಶಕ್ತ ತಾಯಂದಿರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಸಂಭ್ರಮಿಸುವುದು	ಜನವರಿ 24	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ದಿನ	
	ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಠಾವೊ ನೈಟಿ ಗ್ರಾಮ/ ನಗರದ ಸ್ಥಳೀಯ ಘಟಕವನ್ನು (ULB) ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು	ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ ಖಾತೆ/ ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿತ ಯೋಜನೆ	ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವನ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ			
	ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ನಾಯಕತ್ವದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರಿತ	ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಸಚಿವಾಲಯ	ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಪಂಚಾಯತಿ ಪ್ರಧಾನರಿಂದ ಸನ್ಮಾನ	ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ಮಹತ್ವದ ಕುರಿತು ಜಾನಪದ ಅಥವಾ ಬುಡಕಟ್ಟು ಹಾಡುಗಳು			
ತಿಂಗಳು ಫೆಬ್ರವರಿ							
ಥೀಮ್ಸ್	ಶಿಕ್ಷಣ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು		
ಉದ್ದೇಶ	ದಾಖಲಾತಿ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯ ಸೂಕ್ತ ಗವಾಕ್ಷಿ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ	
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ STEM ಶಿಕ್ಷಣ	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು	ವಿಜ್ಞಾನ ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು	ಫೆಬ್ರವರಿ 11	ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ	
	ಶಾಲೆ ತೊರೆದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮರಳಿ ತರುವುದು	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಶಾಲೆ ತೊರೆದ ಕಿಶೋರಿಯರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಪರಾಮರ್ಶೆ	ಅಟಲ್ ಟೆಂಕರಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬ್ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ಫೆಬ್ರವರಿ 13	ಜಾಗತಿಕ ರೇಡಿಯೋ ದಿನ	
	ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಉದ್ಯೋಗ ಪರಾಮರ್ಶೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ಫೈನಿಟೇರಿಯಂ, ಮ್ಯೂಸಿಯಂಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ			
	ಜೀವನ ಕೌಶಲ	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಕೌಶಲ ತರಬೇತಿ	ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜು, ಐಟಿಐ ಮತ್ತು ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ			

ತಿಂಗಳು ಮಾರ್ಚ್						
ಥೀಮ್ಸ್	ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು	
ಉದ್ದೇಶ	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ತಾರತಮ್ಯದ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವಿಕೆ	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಬೀದಿ ನಾಟಕಗಳು, ಜಾನಪದ ಮಾಧ್ಯಮ	ಜಾಗೃತಿ ಸಂದೇಶ ಸಾರುವ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳು	ಮಾರ್ಚ್ 8	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ದಿನ
	ಕಿಶೋರರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಭಾವನೆ	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ವರ್ಗಗಳು	ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ		
	ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಚರ್ಚೆ	ಟಿ.ವಿ/ರೇಡಿಯೋಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಕುರಿತ ಸಂದರ್ಶನಗಳು/ ತಾರೆಯರ ಹೇಳಿಕೆಗಳು		
	ವಂಚಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ನಾರಿಯ ಪಂಚಾಯತಿ ಕಟ್ಟೆ			
ತಿಂಗಳು ಎಪ್ರಿಲ್						
ಥೀಮ್ಸ್	ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಆಟಗಳು	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು	
ಉದ್ದೇಶ	ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನವನ್ನು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಕುರಿತ ಅಪನಂಬಿಕೆಗಳ ಅಂತ್ಯ	ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ, ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಸಚಿವಾಲಯ	ಗೋಡೆ ಬರಹ ಮತ್ತು ಭಿತ್ತಿಚಿತ್ರಗಳು	ಗೋಡೆ ಬರಹ ಮತ್ತು ಭಿತ್ತಿಚಿತ್ರಗಳು	ಎಪ್ರಿಲ್ 6	ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನ
	ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ತಂಡದ ರಚನೆ	ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ, ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಸಚಿವಾಲಯ	ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ತಂಡ	ಖ್ಯಾತ ಮಹಿಳಾ ಆಟಗಾರರ ಪ್ರೇರಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸುವುದು	ಎಪ್ರಿಲ್ 7	ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ದಿನ
	ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಥಾವೊ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ರು ಮತ್ತು ರಾಯಭಾರಿಗಳು	ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ, ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಸಚಿವಾಲಯ	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರೀಡಾ ಚಾಂಪಿಯನ್‌ರ ಹೆಸರನ್ನು ಘೋಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು	ಕ್ರೀಡಾ ಜ್ಯೋತಿ ಹಿಡಿದು ಓಟ	ಎಪ್ರಿಲ್ 24	ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ ದಿನ
	NSS ಮತ್ತು NYKS ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರ ಮೂಲಕ ಸಮುದಾಯ ಜಾಗೃತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಕ್ರೀಡಾ ಇಲಾಖೆ, ಕ್ರೀಡಾ ಮತ್ತು ಯುವಜನ ಸಚಿವಾಲಯ	ಕ್ರೀಡಾ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳು (ಶಾಲೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ)	ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನ (NSS ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು)		

ತಿಂಗಳು ಮೇ							
ಥೀಮ್ಸ್	ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದ ಅಂತ್ಯ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು		
ಉದ್ದೇಶ	ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯಾ ಸುಮಾರು ಇದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ	
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಮುಕ್ತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಗರ ಘಟಕಗಳು	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಮಾಡುವುದು	ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಮುಕ್ತ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು/ ನಗರವು ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಿ, ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದು	ಮೇ 1	ಕಾರ್ಮಿಕ ದಿನ	
	"ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದ ವಿರೋಧಿ ತಂದೆಯರು"	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆಯರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಅಭಿಯಾನ	ಬಾಲ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ	ಮೇ 14	ಮಾತೃ ದಿನ	
	ಮಾಹಿತಿ ದಾರರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದು	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ				
	ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಇಲ್ಲದ ಸರಳ ವಿವಾಹ	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ					
ತಿಂಗಳು ಜೂನ್							
ಥೀಮ್ಸ್	ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು		
ಉದ್ದೇಶ	ಶಾಲೆಗಳ ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ	
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಹಣಕಾಸು ಸಾಕ್ಷರತೆ	ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಸಚಿವಾಲಯ	ಜಾಗೃತಿ ಶಿಬಿರಗಳು	ಜನ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು	ಜೂನ್ 1	ಜಾಗತಿಕ ಪಾಲಕರ ದಿನ	
	ಉದ್ಯೋಗ ಪರಾಮರ್ಶೆ	ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಸಚಿವಾಲಯ	ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಮರ್ಶೆ ನೀಡಿಕೆ	ಶಾಲೆ ತೊರೆದ ಕಿಶೋರಿಯರನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವುದು	ಜೂನ್ 21	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಗ ದಿನ	
	ವೋಕೇಶನಲ್ ಕೌಶಲ	ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಸಚಿವಾಲಯ	ದಾಖಲಾತಿ ಅಭಿಯಾನ	ಜೀವನ ಕೌಶಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗವನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು			
	ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ	ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ	ಉದ್ಯೋಗ ಮೇಳ	ಪಾರಂಪರಿಕ ಮಹಿಳಾ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಸನ್ಮಾನಿಸಿ ಅವರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹುನರ್ ಹಾಟ್ ಮೂಲಕ ಮಾರಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು			

ತಿಂಗಳು						
ಜುಲೈ						
ಥೀಮ್ಸ್	ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ಸುರಕ್ಷತೆ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು	
ಉದ್ದೇಶ	ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಡಿಜಿಟಲ್ ಲಿಂಗ ಭೇದವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇ-ಕಲಿಕಾ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವುದು	ದೂರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಡ್‌ವಿಡ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು	ಜುಲೈ 15	ವಿಶ್ವ ಯುವ ಕೌಶಲಗಳ ದಿನ
	ಆನ್‌ಲೈನ್ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ಉಪಾಯಗಳು	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಜ್ಞರಿಂದ ತರಗತಿಗಳು	ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ಮಾತುಕತೆ		
	ಡಿಜಿಟಲ್ ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ	ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಸಚಿವಾಲಯ	ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತು ಯೂಟ್ಯೂಬ್ ವೀಡಿಯೋ ಪ್ರದರ್ಶನ			
	ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾದಾಗಿಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದು	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಟ್ರೋಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ದಾದಾಗಿಯ ಕುರಿತು ವೀಡಿಯೋ ಸರಣಿ			
ತಿಂಗಳು						
ಆಗಸ್ಟ್						
ಥೀಮ್ಸ್	ಲೈಂಗಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಜನನ ಆರೋಗ್ಯ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು	
ಉದ್ದೇಶ	ಇದು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಖಾತೆಯ ಸ್ವನ್ಯಾಪಾನ ಸಪ್ತಾಹಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಮುಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಿಶೋರ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು(RKSK) ಬಲಪಡಿಸುವುದು	ಆಯುಷ್ ಜನ ಔಷಧಿ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರಚಾರ	ಆಗಸ್ಟ್ 12	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯುವ ಜನ ದಿನ
	ಸಮಗ್ರ ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಹುಡುಗಿಯರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗರಿಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಲೈಂಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಶೇಷ ತರಗತಿಗಳು	ಗೌರವ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ತರಗತಿಗಳು	ಆಗಸ್ಟ್ 29	ವಿಶ್ವ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನ
	ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೈರ್ಮಲ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಹತ್ವ	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಮುಟ್ಟಿನ ಕುರಿತು ಇರುವ ಅಪನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚೆ	ಶಾಲಾ ಆರೋಗ್ಯ ರಾಯಭಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭ		
	ಹುಡುಗಿಯರ ಅನುಕೂಲದ WASH ಅಭ್ಯಾಸಗಳು	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಶಾಲೆಗಳ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ WASHನ್ನು ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು			

ತಿಂಗಳು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್						
ಥೀಮ್	ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು	
ಉದ್ದೇಶ	ಈ ತಿಂಗಳನ್ನು ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಮಾಸ ಎಂದು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ಖಾತೆಯ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇದು ಪೂರಕವಾಗಿದೆ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಹೀನತೆ	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಬಿರಗಳು		ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1 ರಿಂದ 7ರ ವರೆಗೆ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಸಪ್ತಾಹ
	ಸಮರ್ಪಕ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತುಲಿತ ಆಹಾರ ಕೋಷ್ಟಕಗಳು			
	ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಘನತೆಪೂರ್ಣ ಸ್ತನ್ಯಪಾನ	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಲೆ ಹಾಲುಣಿಸುವ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು			
	ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಸ್ಥಳೀಯ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳ ಆಹಾರ ಮೇಳವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು	ಸ್ಥಳೀಯ ಅಡುಗೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಕುರಿತು ಒಂದು ಕಾಫೀ ಟೇಬಲ್ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು		
ತಿಂಗಳು ಅಕ್ಟೋಬರ್						
ಥೀಮ್	ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ಮನೋಸಾಮಾಜಿಕ ಆರೋಗ್ಯ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು	
ಉದ್ದೇಶ	ವಿಶ್ವ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ದಿನ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದು	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಇರುವ ಅಪನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವುದು	ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ಚಿಕ್ಕ ಅನಿಮೇಟೆಡ್ ವೀಡಿಯೋವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು	ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10	ವಿಶ್ವ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ದಿನ
	ಸಂವಾದ	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕಿಶೋರರೊಂದಿಗೆ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ	ಆತಂಕಕಾರಿ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು	ಅಕ್ಟೋಬರ್ 11	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿನ ದಿನ
	ಸಂಗಡಿಗರ ಬೆಂಬಲ ಸಮೂಹಗಳು	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ಅಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು		ಅಕ್ಟೋಬರ್ 15	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯರ ದಿನ
	ಕಿಶೋರರ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಇಲಾಖೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯ	ದೃಶ್ಯ-ಶ್ರಾವ್ಯ ಸಾಧನಗಳು ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನ		ಅಕ್ಟೋಬರ್ 16	ವಿಶ್ವ ಆಹಾರ ದಿನ

ತಿಂಗಳು		ನವೆಂಬರ್				
ಥೀಮ್ಸ್	ಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು	
ಉದ್ದೇಶ	ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ 16 ದಿನಗಳ ಜಾಗತಿಕ ಅಭಿಯಾನದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವುದು	ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ	ಹುಡುಗರು ಮತ್ತು ಪುರುಷರನ್ನು ಸಂವೇದನಾಶೀಲರನ್ನಾಗಿಸುವುದು	ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸುರಕ್ಷತೆಗಾಗಿ ಬಾಲ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು	ನವೆಂಬರ್ 14	ಮಕ್ಕಳ ದಿನಾಚರಣೆ
	ಮಹಿಳಾ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗಳು	ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ	ಮಹಿಳಾ ಪೋಲೀಸರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ	ಆತ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಯ ತರಬೇತಿ	ನವೆಂಬರ್ 20	ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕು ದಿನ
	ಸುರಕ್ಷಿತ ಓಡಾಟ	ಗೃಹ ಸಚಿವಾಲಯ	ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸುರಕ್ಷತೆಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆ	ಜಾಗರೂಕತೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಣೆಗಾಗಿ ನೆಹರು ಯುವ ಕೇಂದ್ರ/ಭಾರತ್ ಸ್ಕೌಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಗೈಡ್ಸ್ ಉಪಯೋಗ		
	ಮಹಿಳಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳು (ಒನ್ ಸ್ಟಾಪ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು)	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒನ್ ಸ್ಟಾಪ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು	ಪ್ರತೀ ತಿಂಗಳು ಒಂದು ನಿಗದಿತ ದಿನಾಂಕದಂದು ಕೇವಲ ಮಹಿಳೆ/ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯ ಸಮೂಹಕ್ಕಾಗಿ ಕಲಾಪವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು		
ತಿಂಗಳು		ಡಿಸೆಂಬರ್				
ಥೀಮ್ಸ್	ನಿಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅರಿಯಿರಿ (ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳು)	ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖಾತೆಗಳು	ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು		ಮಹತ್ವದ ದಿನಗಳು	
ಉದ್ದೇಶ	POSH ಮತ್ತು POCSO ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ದಿನಾಂಕಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿದಂತೆ		ಚಟುವಟಿಕೆ_1	ಚಟುವಟಿಕೆ_2	ದಿನಾಂಕ	ಸಂದರ್ಭ
ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು	ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳು	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿ	ಮಹಿಳಾ ಠಾಣೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ಭೇಟಿ	ಡಿಸೆಂಬರ್ 5	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ದಿನ
	ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಯ ಯುವ ಸಂಸತ್	ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ	ಜನರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಕೀಲರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ	ಬಾಲ ಸಭೆಗಳ ನಿಯೋಜನೆ		
			ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಮಾನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯುವ ಸಂಸತ್			

ಅನುಬಂಧ - II. ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ

ನಮೂನೆ

ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ- ಬೇಟಿ ಬಜಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ									
ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು			ಅನುಷ್ಠಾನ ಅವಧಿ						
ಮುಖ್ಯ ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಉಪ ಶೀರ್ಷಿಕೆ	ಚಟುವಟಿಕೆ	1ನೇ ತ್ಯ. ಮಾ	2ನೇ ತ್ಯ. ಮಾ	3ನೇ ತ್ಯ. ಮಾ	4ನೇ ತ್ಯ. ಮಾ	ಒಟ್ಟು ಯುನಿಟ್	ಪ್ರತಿ ಯುನಿಟ್ ನ ವೆಚ್ಚ	ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ
ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು(ಬೇಟಿ ಬಜಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ) (50%)	ಪರಿಚಯ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆ								
	ಪ್ರಭಾವ								
	ನಾವೀನ್ಯತೆ								
	ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ								
	ಐಇಸಿ ಸಾಮಗ್ರಿ								
	ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ದಾಖಲೀಕರಣ								
	ಇತರ								
ಇಲಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಹಭಾಗಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಹನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು (ಬೇಟಿ ಬಜಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ) (40%)	ಅಂತರ್-ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ								
	ಶಿಕ್ಷಣ								
	ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ								
	ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ								
	ಕ್ರೀಡೆ ಮತ್ತು ಯುವಜನ								
	ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು								
	ಗೃಹ								
	ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್								
	ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ								
	ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ								
ಇತರ									
ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಧಿ 10% (ಫ್ಲೆಕ್ಸಿ ಫಂಡ್)									

ಅನುಬಂಧ - III. ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಕೋರ್ ಕಾರ್ಡ್

ಮಾದರಿ

ವಿಭಾಗ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಸೂಚಕ	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು	ಗ್ರಾಮೀಣ	ನಗರ	ದತ್ತಾಂಶದ ಮೂಲ	ವಿಭಾಗ	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೇಯಾಂಕ
ರಕ್ಷಣೆ	ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ	ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ						

ಸೂಚಕಗಳು

ವಿಭಾಗ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಸೂಚಕ
ರಕ್ಷಣೆ	ಮಕ್ಕಳ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ	ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ
ಬದುಕಿ ಉಳಿಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ	ಬಾಣಂತಿಯ ಆರೋಗ್ಯ	ಪ್ರಸವ ಪೂರ್ವ ಸಾವು
		ಶಿಶು ಮರಣ ದರ
		ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 1,000 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ANC ನೋಂದಣಿಯ ಶೇಕಡಾ(18-49 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು)
		ಮೊದಲ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸವಪೂರ್ವ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಗರ್ಭಿಣಿಯರ ಶೇಕಡಾವಾರು
		ಕನಿಷ್ಠ 4 ಬಾರಿ ಪ್ರಸವಪೂರ್ವ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಗರ್ಭಿಣಿಯರ ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾವಾರು
	ಹೆರಿಗೆ	ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹೆರಿಗೆಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು
	PC ಮತ್ತು PNDR ಕಾನೂನು	ತಲಾವಾರು ದಾಖಲಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳು/ದೂರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
		ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ PC ಮತ್ತು PNDR ಸೆಲ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
		ತಲಾವಾರು ತಪಾಸಣೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	S ಮತ್ತು R ಆರೋಗ್ಯ	ಮುಟ್ಟಿನ ಸಮಯದ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ನಡೆದ ಜಾಗೃತಿ ಸಭೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಮುಟ್ಟಿನ ಸಮಯದ ಆರೋಗ್ಯದ ಕುರಿತು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾದ ಹುಡುಗಿಯರ ಶೇಕಡಾವಾರು (11-18 ವರ್ಷ)		
ಶಿಕ್ಷಣ	ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿ	ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ದಾಖಲಾದ ಹುಡುಗಿಯರ ಅನುಪಾತ
		ಉಚ್ಚ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ದಾಖಲಾದ ಹುಡುಗಿಯರ ಅನುಪಾತ
		ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ದಾಖಲಾದ ಹುಡುಗಿಯರ ಅನುಪಾತ
	ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವ	ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಪುನಃ ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾದ ಹುಡುಗಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ
ಶೌಚಾಲಯಗಳು	ಹುಡುಗಿಯರಿಗಾಗಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾವಾರು	
	ಹುಡುಗಿಯರಿಗಾಗಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಶೌಚಾಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಲೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾವಾರು	
ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	ಕೌಶಲ	ಪ್ರತಿ 1000 ಕಿಶೋರಿಯರಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ದಾಖಲಾದ ಕಿಶೋರಿಯರು
		ದಾಖಲಾದ ಕಿಶೋರಿಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ಪಡೆದವರ ಶೇಕಡಾವಾರು
	ಚಾಂಪಿಯನ್ನರು	ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಚಾಂಪಿಯನ್ನರೆಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ರೀಡಾಪಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಗಳು	ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ನಡೆದಿರುವ ಸಭೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
		ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನಡೆದ ಅಂತರ್‌ಜಿಲ್ಲಾ ಭೇಟಿಗಳ(exposure visit) ಸಂಖ್ಯೆ
	ಪರಸ್ಪರ ಕಲಿಯುವಿಕೆ	ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನಡೆದ ಅಂತರ್ ರಾಜ್ಯ ಭೇಟಿಗಳ(exposure visit) ಸಂಖ್ಯೆ
		ರೂಪಿಸಲಾದ ಬಾಲ ಸಭೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬಾಲ ಸಭೆಗಳು	ನಡೆಸಲಾದ ಬಾಲ ಸಭೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	

ವಿಭಾಗ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಸೂಚಕ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವರ್ಧನೆ	ತರಬೇತಾದ ಮಹಿಳಾ ಸಮೂಹಗಳು	ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಮೂಹ/ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಲಾದ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ತರಬೇತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
		ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಮೂಹ/ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ತರಬೇತಾದ ಯುವ ಸಮೂಹಗಳು	ನೆಹರು ಯುವ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಯುವ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಲಾದ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ತರಬೇತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
		ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ನೆಹರು ಯುವ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಯುವ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ತರಬೇತಾದ ಮುಂಚೂಣಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು	ಮುಂಚೂಣಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರು/ಆಶಾರಿಗಾಗಿ ನಡೆಸಲಾದ ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ತರಬೇತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
		ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಮುಂಚೂಣಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ತರಬೇತಾದ ಆರೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು	ಆರೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆದ PC&PNDT ತರಬೇತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
		ತರಬೇತಾದ ಆರೋಗ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ತರಬೇತಾದ ಪ್ರಭಾವೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು	ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ/ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
		ಬೇಟಿ ಬಚಾವೊ ಬೇಟಿ ಪಥಾವೊ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಯೋಜನೆ	ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಗುವಿನ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ
		ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಬೇಟಿ ಜನ್ಮೋತ್ಸವಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಜನರ ಸಭೆಗಳು	ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ನಾರಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಕಟ್ಟಿಗಳ(ನಾರಿ ಚೌಪಾಲ್) ಸಂಖ್ಯೆ
		ರೂಪಿಸಲಾದ ಮಹಿಳಾ ಸಭೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವನಮಹೋತ್ಸವ ಆಚರಣೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ		

ಅನುಬಂಧ - IV. ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ನಮೂನೆ

ದಸ್ತಾವೇಜಿನ ಸಂರಚನೆ

ಪರಿಚಯ

- ⊙ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ
- ⊙ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಡಾವೊದ ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ
- ⊙ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಡಾವೊದ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು
- ⊙ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದು
- ⊙ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಡಾವೊದ ಪ್ರಭಾವ
  - » ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ
  - » ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು
  - » ಮೊದಲ ತೈಮಾಸಿಕದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎ.ಎನ್.ಸಿ ನೋಂದಣಿ
  - » ಹುಡುಗಿಯರ ಕೌಶಲ್ಯ ವಿಕಸನ
- ⊙ ಮುಂದಿರುವ ಮಾರ್ಗ

ಬೇಟೆ ಬಚಾವೊ ಬೇಟೆ ಪಡಾವೊದ ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

- ⊙ ನಾವೀನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿ
  - » ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ
  - » ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪುಟ

ಉತ್ತಮ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗಾಗಿ ನಮೂನೆ

- ⊙ ನಾವೀನ್ಯತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ
- ⊙ ಭೌಗೋಳಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿ/ಜಿಲ್ಲೆಗಳು
- ⊙ ಸಮಯಾವಧಿ
  - » ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ದಿನಾಂಕ ಅಥವಾ ಸಮಯ
- ⊙ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರ
  - » ಏನನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು?
  - » ಪರಿಹರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಹೇಳಿಕೆ
  - » ಇದು ಹೇಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು?
  - » ಇದನ್ನು ಯಾರು ಮಾಡಿದರು?
  - » ಎಷ್ಟು ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು?
  - » ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಏನು?
  - » ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶ
- ⊙ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಚಿತ್ರಗಳು
  - » ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ 4-5 ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಚಿತ್ರಗಳು
  - » ಪಿಕ್ಸಲೇಟೆಡ್ ಆಗಿಲ್ಲದ್ದು (ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲದ್ದು ಇರಬಾರದು)
- ⊙ ಸಂಪರ್ಕ ಬಿಂದು
  - » ಕ್ರಿಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬೇಕಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ
- ⊙ ಮಾಧ್ಯಮ ಕವರೇಜ್‌ನ ಲಿಂಕ್‌ಗಳು(ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ)
  - » ಮುದ್ರಣ (ಸಮಾಚಾರದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ ಸಹಿತ ಮುದ್ರಣ)
  - » ಇ-ನ್ಯೂಸ್ (ವೆಬ್ ಲಿಂಕ್ ಮತ್ತು ಸಮಾಚಾರದ ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಶಾಟ್)
  - » ಇತರ (ಸೋಶಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ ಕವರೇಜ್ ಅಥವಾ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಟ್ವೀಟ್)
- ⊙ ನೇರ ಉಲ್ಲೇಖ (ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ)
  - » ಭಾಗವಹಿಸಿದವರಿಂದ, ಸಹಭಾಗಿಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ

ಅನುಬಂಧ - V. ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಅನುದಾನಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಜನನದ ವೇಳೆ 918 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 40 ಲಕ್ಷದಂತೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
1.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ದಿಬಾಂಗ್ ವ್ಯಾಲಿ	700
2.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಸಿಯಾಂಗ್	721
3.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ತವಾಂಗ್	769
4.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಲೆಪಾರದಾ	824
5.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಕೆಳ ದಿಬಾಂಗ್ ವ್ಯಾಲಿ	838
6.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಪಶ್ಚಿಮ ಕೆಮೆಂಗ್	859
7.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಕೆಳ ಸಿಯಾಂಗ್	864
8.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಕುರುಂಗ್ ಕುಮೆಯ್	878
9.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಮೇಲಿನ ಸುಬನ್‌ಸಿರಿ	886
10.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಲೋಹಿತ್	889
11.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ನಾಮ್‌ಸೈ	891
12.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಪೂರ್ವ ಸಿಯಾಂಗ್	903
13.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಮಾಜುಲಿ	873
14.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಕಾಮರೂಪ ಮೆಟ್ರೋ	897
15.	ಅಸ್ಸಾಂ	ನಲಬಾರಿ	898
16.	ಬಿಹಾರ	ಸಾರನ್	856
17.	ಬಿಹಾರ	ವೈಶಾಲಿ	857
18.	ಬಿಹಾರ	ಮಧುಬನಿ	857
19.	ಬಿಹಾರ	ಭೋಜಪುರ್	859
20.	ಬಿಹಾರ	ಅರವಲ್	884
21.	ಬಿಹಾರ	ರೋಹತಾಸ್	886
22.	ಬಿಹಾರ	ಮುಜಫ್ಫರ್‌ಪುರ್	890
23.	ಬಿಹಾರ	ದರಭಂಗಾ	892
24.	ಬಿಹಾರ	ಸೀತಾಮಡಿ	893
25.	ಬಿಹಾರ	ಗಯಾ	893
26.	ಬಿಹಾರ	ಜಮುಯ್	900
27.	ಬಿಹಾರ	ಲಖೀಸರಾಯ್	900
28.	ಬಿಹಾರ	ಪಾಟ್ನಾ	902
29.	ಬಿಹಾರ	ನವಾದಾ	902
30.	ಬಿಹಾರ	ಬಕ್ಸರ್	905

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
31.	ಬಿಹಾರ	ಸಮಷ್ಟಿಪುರ	905
32.	ಬಿಹಾರ	ನಲಂದಾ	906
33.	ಬಿಹಾರ	ಶೇಖ್‌ಪುರಾ	913
34.	ಬಿಹಾರ	ಬೆರಂಗಾಬಾದ್	913
35.	ಬಿಹಾರ	ಸಿವಾನ್	917
36.	ದೆಹಲಿ	ಪೂರ್ವ	897
37.	ದೆಹಲಿ	ನೈಋತ್ಯ	901
38.	ಗುಜರಾತ್	ಸಾಬರ್ ಕಂತಾ	868
39.	ಗುಜರಾತ್	ಅಮ್ರೇಲಿ	877
40.	ಗುಜರಾತ್	ಅಹಮದಾಬಾದ್	880
41.	ಗುಜರಾತ್	ಬೋಟಾಡ್	889
42.	ಗುಜರಾತ್	ಮಹೆಸಾನಾ	893
43.	ಗುಜರಾತ್	ಆಣಂದ್	897
44.	ಗುಜರಾತ್	ರಾಜ್‌ಕೋಟ್	900
45.	ಗುಜರಾತ್	ಭಾವನಗರ್	907
46.	ಗುಜರಾತ್	ಸೂರತ್	907
47.	ಗುಜರಾತ್	ಜುನಾಗಢ್	916
48.	ಗುಜರಾತ್	ಗಿರ್ ಸೋಮನಾಥ್	916
49.	ಹರಿಯಾಣ	ಝಜ್ಜರ್	881
50.	ಹರಿಯಾಣ	ಫರೀದಾಬಾದ್	896
51.	ಹರಿಯಾಣ	ರೋಹ್ತಕ್	901
52.	ಹರಿಯಾಣ	ಕೈಥಲ್	908
53.	ಹರಿಯಾಣ	ಅಂಬಾಲಾ	908
54.	ಹರಿಯಾಣ	ಕರ್ನಾಲ್	908
55.	ಹರಿಯಾಣ	ಸೋನಿಪತ್	912
56.	ಹರಿಯಾಣ	ಜಿಂದ್	912
57.	ಹರಿಯಾಣ	ಚರ್ಕಿ ದಾದ್ರಿ	914
58.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಹಮೀರ್ ಪುರ್	916
59.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಶೋಪಿಯಾನ್	847
60.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಸಾಂಬಾ	874
61.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಉಧಂಪುರ	875
62.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಬಂಡಿಪೋರಾ	892
63.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಗಂಡರ್ಬಾಲ್	894
64.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ರಿಯಾಸಿ	905
65.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಜಮ್ಮು	907

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
66.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ದೋಡಾ	908
67.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ರಾಜೌರಿ	912
68.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಕೋಡರ್ಮಾ	851
69.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ದೇವಘಡ್	879
70.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಹಜಾರಿಬಾಗ್	892
71.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಗಿರಿದಿಹ್	894
72.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ರಾಮ್‌ಗಡ್	900
73.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಧನಬಾದ್	917
74.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಮಂಡ್ಯ	884
75.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಕೋಲಾರ	907
76.	ಕರ್ನಾಟಕ	ರಾಮನಗರ	912
77.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	918
78.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ದಾತಿಯಾ	877
79.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಹರ್ದಾ	878
80.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಮೋರನಾ	886
81.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಗ್ವಾಲಿಯರ್	898
82.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಅಗರ್ ಮಾಲ್ವಾ	898
83.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಶಿವಪುರ್	910
84.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಅಶೋಕ ನಗರ	914
85.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಸಾಂಗ್ಲಿ	881
86.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಹಿಂಗೋಲಿ	904
87.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಬುಲ್‌ದಾನಾ	908
88.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಕೊಲ್ಲಾಪುರ	908
89.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಜಳಗಾಂವ್	909
90.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಅಹಮದ್ ನಗರ್	914
91.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಓಸ್ಮಾನಾಬಾದ್	915
92.	ಮಣಿಪುರ	ನೋನೆ	844
93.	ಮಣಿಪುರ	ಟಿಂಗ್ಲಾಪಾಲ್	878
94.	ಮಣಿಪುರ	ಚಂಡೇಲ್	900
95.	ಮೇಘಾಲಯ	ದಕ್ಷಿಣ ಗಾರೋ ಹಿಲ್ಸ್	897
96.	ಮೇಘಾಲಯ	ಪೂರ್ವ ಗಾರೋ ಹಿಲ್ಸ್	900
97.	ಮೇಘಾಲಯ	ರಿ ಭೋಯ್	903
98.	ಮೇಘಾಲಯ	ನೈಋತ್ಯ ಗಾರೋ ಹಿಲ್ಸ್	918
99.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಹ್ವಾಕ್ಟಿಯಾಲ್	859
100.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಕಿಫಿರೆ	798

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
101.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಪೆರೆನ್	828
102.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಟುಯೆನ್ಸಾಂಗ್	828
103.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ವೋಖಾ	842
104.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಕೊಹಿಮಾ	849
105.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಮೊಕೊಚ್ಚುಂಗ್	877
106.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಮೊನ್	909
107.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ನಯಾಗಡ್	826
108.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಕಟಕ್	879
109.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಸೋನೆಪುರ್	898
110.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಗಂಜಾಂ	913
111.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಅನುಗುಲ್	916
112.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಮಲ್ಕನಗಿರಿ	918
113.	ಪುದುಚೇರಿ	ಕಾರೈಕಲ್	898
114.	ಪಂಜಾಬ್	ಫಜಿಲ್ಕಾ	895
115.	ಪಂಜಾಬ್	ತರನ್ ತಾರನ್	904
116.	ಪಂಜಾಬ್	ಸಂಗ್ರೂರ್	905
117.	ಪಂಜಾಬ್	ಶಹೀದ್ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್ ನಗರ್	908
118.	ಪಂಜಾಬ್	ಜಲಂಧರ್	910
119.	ಪಂಜಾಬ್	ಫತೇಹ್‌ಗಡ್ ಸಾಹಿಬ್	912
120.	ಪಂಜಾಬ್	ಬಟಿಂದಾ	913
121.	ಪಂಜಾಬ್	ಫಿರೋಜ್‌ಪುರ್	914
122.	ಪಂಜಾಬ್	ಪರಾಣಕೋಟ್	916
123.	ರಾಜಸ್ಥಾನ್	ಸಿರೋಹಿ	914
124.	ರಾಜಸ್ಥಾನ್	ಸವಾಯಿ ಮಾಧೋಪುರ್	915
125.	ಸಿಕ್ಕಿಂ	ಉತ್ತರ ಜಿಲ್ಲೆ	844
126.	ತಮಿಳುನಾಡು	ರಾಣಿಪೇಟ್	901
127.	ತಮಿಳುನಾಡು	ನೇಲಂ	902
128.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೈ	916
129.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಕಲ್ಲಕುರಿಚಿ	917
130.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಸಿವಗಂಗಾ	917
131.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಕರೂರ್	918
132.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಸೂರ್ಯಪೇಟ್	808
133.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಜನ್‌ಗಾಂವ್	876
134.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಮೇಡ್‌ಚಲ್ ಮಲ್ಕಾಜಗಿರಿ	885
135.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಕಾಮರೆಡ್ಡಿ	887

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
136.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಜಯಶಂಕರ ಭೂಪಾಲಪಲ್ಲಿ	892
137.	ತೆಲಂಗಾಣ	ನಾಗರಕುರ್ನೂಲ್	892
138.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಸಂಗಾರ್ಡ್ಡಿ	893
139.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಕುಮರಂ ಭೀಮ ಅಸಿಫಾಬಾದ್	899
140.	ತೆಲಂಗಾಣ	ರಾಜಣ್ಣ ಸಿಸಿಫಲ್	911
141.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಯಾದಗಿರಿ ಭುವನಗಿರಿ	914
142.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಮಂಚೇರಿಯಲ್	914
143.	ತೆಲಂಗಾಣ	ವಾರಂಗಲ್ ನಗರ	917
144.	ದಾದ್ರಾ, ನಾಗರ್ ಹವೇಲಿ ಮತ್ತು ದಮನ್ ದಿಯು	ದಿಯು	820
145.	ದಾದ್ರಾ, ನಾಗರ್ ಹವೇಲಿ ಮತ್ತು ದಮನ್ ದಿಯು	ದಮನ್	881
146.	ದಾದ್ರಾ, ನಾಗರ್ ಹವೇಲಿ ಮತ್ತು ದಮನ್ ದಿಯು	ದಾದ್ರಾ ಮತ್ತು ನಾಗರ್ ಹವೇಲಿ	890
147.	ತ್ರಿಪುರಾ	ಪಶ್ಚಿಮ ತ್ರಿಪುರಾ	906
148.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಹಮೀರ್‌ಪುರ್	871
149.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಭದೋಹಿ	875
150.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಅಲಿಗರ್	890
151.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಘಜಿಪುರ್	896
152.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಮಥುರಾ	899
153.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಫರೂಖಾಬಾದ್	900
154.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ ನಗರ್	901
155.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಫಿರೋಜಾಬಾದ್	903
156.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಗೋರಖಪುರ್	904
157.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಸೀತಾಪುರ್	904
158.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಅಮ್ರೋಹಾ	908
159.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಪ್ರಯಾಗ್‌ರಾಜ್	908
160.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಹರ್ದೋಯಿ	911
161.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಹಾಪುರ್	915
162.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಫತೇಹ್‌ಪುರ್	918
163.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಮೈನ್‌ಪುರಿ	918
164.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ರುದ್ರ ಪ್ರಯಾಗ	871
165.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಪೌರಿ ಗಢವಾಲ್	885
166.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಚಂಪಾವತ್	888
167.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಬಾಗೇಶ್ವರ್	904
168.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ನೈನಿತಾಲ್	918
169.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಅಲಿಪುರ್‌ದ್ವಾರ್	918

ಜನನದ ವೇಳೆ 918 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು 952 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತವನ್ನು (SRB) ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 30 ಲಕ್ಷದಂತೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
1.	ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು	ನಿಕೋಬಾರ್ಸ್	942
2.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಕುರ್ನೂಲ್	922
3.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಶ್ರೀಕಾಕುಲಂ	925
4.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಎಸ್.ಪಿ.ಎಸ್.ಆರ್ ನೆಲ್ಲೋರ್	931
5.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ವಿಜಯನಗರಂ	933
6.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ವೈ.ಎಸ್.ಆರ್	939
7.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಅನಂತಪುರ್	942
8.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಚಿತ್ತೂರ್	948
9.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣಂ	949
10.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ತಿರಪ್	923
11.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಪಾಪಂ ಪಾರೆ	923
12.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಮೇಲಿನ ಸಿಯಾಂಗ್	930
13.	ಅಸ್ಸಾಂ	ದಕ್ಷಿಣ ಸಲ್ಮಾರಾ ಮಂಕಚಾರ್	922
14.	ಅಸ್ಸಾಂ	ದಿಬ್ರುಗಡ್	923
15.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಕೊಕ್ರಾಚಾರ್	929
16.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಕರ್ಬಿ ಅಂಗ್ಲೊಂಗ್	931
17.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಬಾರ್ಪೇಟಾ	932
18.	ಅಸ್ಸಾಂ	ದುಬ್ರಿ	933
19.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಸಿವಸಾಗರ್	937
20.	ಅಸ್ಸಾಂ	ದಿಮಾ ಹಸಾವೊ	939
21.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಕಾಮರೂಪ	939
22.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಗ್ವಾಲಪಾರಾ	940
23.	ಅಸ್ಸಾಂ	ತಿನ್‌ಸುಕಿಯಾ	940
24.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಬಕ್ಸಾ	942
25.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಉದಲ್‌ಗುರಿ	944
26.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಮಾರಿಗಾಂವ್	945
27.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಸೋನಿತ್‌ಪುರ್	947
28.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಲಖೀಂಪುರ್	948
29.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಕರೀಂಗಂಜ್	949
30.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಗೋಲಾಘಾಟ್	950

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
31.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಬಿಸ್ವನಾಥ್	951
32.	ಬಿಹಾರ	ಕಿಶನ್‌ಗಂಜ್	920
33.	ಬಿಹಾರ	ಶಿವೊಹರ್ Sheohar	922
34.	ಬಿಹಾರ	ಬಂಕಾ	923
35.	ಬಿಹಾರ	ಪಶ್ಚಿಮ ಚಂಪಾರಣ್	923
36.	ಬಿಹಾರ	ಜೆಹನಾಬಾದ್	924
37.	ಬಿಹಾರ	ಬೇಗುಸರಾಯ್	927
38.	ಬಿಹಾರ	ಗೋಪಾಲ್‌ಗಂಜ್	932
39.	ಬಿಹಾರ	ಭಾಗಲ್‌ಪುರ್	932
40.	ಬಿಹಾರ	ಖಾಗರಿಯಾ	932
41.	ಬಿಹಾರ	ಮುಂಗೇರ್	942
42.	ಬಿಹಾರ	ಅರಾರಿಯಾ	943
43.	ಬಿಹಾರ	ಕೈಮುರ್ (ಭಬುವಾ)	944
44.	ಬಿಹಾರ	ಪೂರ್ಬಿ ಚಂಪಾರಣ್	948
45.	ಚಂಡೀಗಡ	ಚಂಡೀಗಡ್	941
46.	ಚಂಡೀಗಡ	ನಾರಾಯಣಪುರ್	920
47.	ಚಂಡೀಗಡ	ಸುರ್‌ಗುಜಾ	927
48.	ಚಂಡೀಗಡ	ಬೆಮೆತಾರಾ	933
49.	ಚಂಡೀಗಡ	ರಾಯ್‌ಗಡ್	934
50.	ಚಂಡೀಗಡ	ಜಶ್‌ಪುರ್ Jashpur	935
51.	ಚಂಡೀಗಡ	ಸೊರಜ್‌ಪುರ್	940
52.	ಚಂಡೀಗಡ	ಬಲೋದಾ ಬಾಜಾರ್	943
53.	ಚಂಡೀಗಡ	ಕಂಕೇರ್	944
54.	ಚಂಡೀಗಡ	ದುರ್ಗ್	946
55.	ಚಂಡೀಗಡ	ಕೊರ್ಬಾ	950
56.	ದೆಹಲಿ	ಈಶಾನ್ಯ	921
57.	ದೆಹಲಿ	ವಾಯವ್ಯ	921
58.	ದೆಹಲಿ	ಶಹಾದರಾ	921
59.	ದೆಹಲಿ	ದಕ್ಷಿಣ	925
60.	ದೆಹಲಿ	ಮಧ್ಯ	935
61.	ದೆಹಲಿ	ನೈಋತ್ಯ	939
62.	ದೆಹಲಿ	ಪಶ್ಚಿಮ	939

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
63.	ದೆಹಲಿ	ಹೊಸ ದೆಹಲಿ	944
64.	ಗೋವಾ	ದಕ್ಷಿಣ ಗೋವಾ	946
65.	ಗೋವಾ	ಉತ್ತರ ಗೋವಾ	952
66.	ಗುಜರಾತ್	ಮಹಿಸಾಗರ್	919
67.	ಗುಜರಾತ್	ಪಂಚ ಮಹಲ್ಸ್	921
68.	ಗುಜರಾತ್	ಗಾಂಧಿನಗರ್	921
69.	ಗುಜರಾತ್	ಭರೂಚ್	922
70.	ಗುಜರಾತ್	ದಾಂಗ್	924
71.	ಗುಜರಾತ್	ವಡೋದರಾ	925
72.	ಗುಜರಾತ್	ವಲ್ಸಾಡ್ Valsad	927
73.	ಗುಜರಾತ್	ಪಾಟನ್	930
74.	ಗುಜರಾತ್	ನರ್ಮದಾ	931
75.	ಗುಜರಾತ್	ನವಸಾರಿ	934
76.	ಗುಜರಾತ್	ಛೋಟಾ ಉದಯಪುರ್	935
77.	ಗುಜರಾತ್	ಸುರೇಂದ್ರನಗರ್	938
78.	ಗುಜರಾತ್	ಪೋರಬಂದರ್	938
79.	ಗುಜರಾತ್	ದೋಹಾದ್ Dohad	940
80.	ಗುಜರಾತ್	ಅರವಲ್ಲಿ	943
81.	ಗುಜರಾತ್	ದೇವಭೂಮಿ ದ್ವಾರಕಾ	943
82.	ಗುಜರಾತ್	ತಾಪಿ	945
83.	ಗುಜರಾತ್	ಬಾನಸ್ ಕಾಂತಾ	952
84.	ಹರಿಯಾಣ	ಹಿಸ್ಸಾರ್	920
85.	ಹರಿಯಾಣ	ರೇವಾರಿ	921
86.	ಹರಿಯಾಣ	ಯಮುನಾನಗರ್	923
87.	ಹರಿಯಾಣ	ಭಿವಾನಿ	924
88.	ಹರಿಯಾಣ	ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ	925
89.	ಹರಿಯಾಣ	ಮಹೇಂದ್ರಗಢ್	927
90.	ಹರಿಯಾಣ	ಸಿರ್ಸಾ Sirsa	930
91.	ಹರಿಯಾಣ	ಪಾಣಿಪತ್	946
92.	ಹರಿಯಾಣ	ಪಂಚಕುಲಾ	948
93.	ಹರಿಯಾಣ	ಗುರುಗ್ರಾಮ	951
94.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಕಾಂಗ್ರಾ	919

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
95.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಚಂಬಾ	924
96.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಸಿಮೌರ್	934
97.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಮಂಡಿ	939
98.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಕಿನ್ನೋರ್	945
99.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಕಥುವಾ	922
100.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಶ್ರೀನಗರ	933
101.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ರಾಮಬನ್	936
102.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಚತ್ರ	925
103.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಪಲಮು	927
104.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಬೊಕಾರೋ	932
105.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ರಾಂಚಿ	937
106.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಗಡವಾ	940
107.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಲಟೇಹಾರ್	941
108.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಗೊಡ್ಡಾ	942
109.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಗುಮ್ಲಾ	947
110.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಚಾಮರಾಜನಗರ	928
111.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಬೀದರ್	937
112.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಕೊಪ್ಪಳ	939
113.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಬೆಳಗಾವಿ	939
114.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಯಾದಗಿರ್	940
115.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಮೈಸೂರು	943
116.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	943
117.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	946
118.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಉಡುಪಿ	947
119.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಹಾವೇರಿ	947
120.	ಕರ್ನಾಟಕ	ವಿಜಯಪುರ	948
121.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	948
122.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	949
123.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಬಳ್ಳಾರಿ	950
124.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	951
125.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	952
126.	ಕೇರಳ	ಅಲಪುಳ	932

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
127.	ಕೇರಳ	ಕಾಸರಗೋಡು	933
128.	ಕೇರಳ	ಕಣ್ಣೂರ್	947
129.	ಕೇರಳ	ಕೋಳಿಕೋಡ್	947
130.	ಕೇರಳ	ಪಟ್ಟನಂತಿಟ್ಟ	952
131.	ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ	ಲಕ್ಷದ್ವೀಪ ಜಿಲ್ಲೆ	948
132.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಭಿಂಡ್	919
133.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಹೋಶಂಗಾಬಾದ್	922
134.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಉಮರಿಯಾ	922
135.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಛತ್ತರಪುರ್	923
136.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಸಿಧಿ	923
137.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ತಿಕಂಗಡ್	924
138.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಬುರ್ಹಾನ್‌ಪುರ್	925
139.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ನರಸಿಂಗ್‌ಪುರ್	925
140.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಸತ್ನಾ	926
141.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಪನ್ನಾ	930
142.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಬರ್ವಾನಿ	932
143.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಗುನಾ	932
144.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಜಬಲ್‌ಪುರ್	934
145.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಮಂಡಸೋರ್	937
146.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಕತ್ತಿ	937
147.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ನೀಮುಚ್	938
148.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ರೇವಾ	938
149.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಖಾರ್‌ಗೋನ್	939
150.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಶಾಜಾಪುರ್	939
151.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಮಂಡ್ಲಾ	939
152.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಖಂಡ್ವಾ	939
153.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಭೋಪಾಲ್	940
154.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಶಾಹ್‌ದೋಲ್	941
155.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಶಿವಪುರಿ	944
156.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ವಿದಿಶಾ	945
157.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಅಲಿರಾಜ್‌ಪುರ್	950
158.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಸಾಗರ್	950

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
159.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ರತ್ನಾಂ	950
160.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಧಾರ್	950
161.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಸಿಂಗೌಲಿ	951
162.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಸಿಯೋನಿ	952
163.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಝಬುವಾ	952
164.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ರಾಯ್‌ಸೆನ್	952
165.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಸಿಂಧುದುರ್ಗ್	921
166.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ವಾರ್ಧಾ	922
167.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಲಾತೂರ್	924
168.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ನಾಶಿಕ್	927
169.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಚಂದ್ರಪುರ	927
170.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಭಂಡಾರಾ	927
171.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಬೀಡ್	928
172.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಪುಣೆ	928
173.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಜಿಲ್ಲಾ	928
174.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಅಕೋಲಾ	931
175.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಗಡಚಿರೋಲಿ	933
176.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಸೋಲಾಪುರ	939
177.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಮುಂಬೈ	939
178.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಧುಲೆ	939
179.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಸತಾರಾ	942
180.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ವಾಶಿಂ	945
181.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಪಾಲಗರ್	947
182.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಪರ್ಬಾನಿ	948
183.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಗೋಂಡಿಯಾ	951
184.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ನಂದೂರ್‌ಬಾರ್	952
185.	ಮಣಿಪುರ	ಪೂರ್ವ ಇಂಫಾಲ್	932
186.	ಮಣಿಪುರ	ಕಕ್‌ಚಿಂಗ್	933
187.	ಮಣಿಪುರ	ಪಶ್ಚಿಮ ಇಂಫಾಲ್	936
188.	ಮಣಿಪುರ	ಫೆರ್‌ಜಾವ್ನ್	941
189.	ಮಣಿಪುರ	ತಮೆಂಗ್ಲಾಂಗ್	946
190.	ಮೇಘಾಲಯ	ಉತ್ತರ ಗಾರೋ ಹಿಲ್ಸ್	931

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
191.	ಮೇಘಾಲಯ	ಪಶ್ಚಿಮ ಗಾರೋ ಹಿಲ್ಸ್	937
192.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಖಾವ್‌ಜಾವ್	924
193.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಲಾವಂಗ್‌ಲಾಯ್	936
194.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಐಜಾವ್	940
195.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಲುಂಗ್ಲೈ	945
196.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ದೀಮಾಪುರ್	920
197.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಜುಸ್ತೆಬೊಟೊ	951
198.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಖೋರ್ಧಾ	919
199.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಧೇನಕನಲ್	926
200.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಭದ್ರಕ್	927
201.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಬಾರ್‌ಗಡ್	931
202.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಜಜಪುರ್	931
203.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಸಂಬಲ್‌ಪುರ್	931
204.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಜಗತ್‌ಸಿಂಘಪುರ್	933
205.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಬಾಲಂಗಿರ್	934
206.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಕೇಂದ್ರಪಾರಾ	934
207.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಕೇಂದ್ರಜಾರ್	940
208.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಕಂಠಮಾಲ್	945
209.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಬೌಧ	950
210.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಕಾಲಾಹಂಡಿ	950
211.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಕೋರಾಪುಟ್	951
212.	ಪುದುಚೇರಿ	ಮಾಹೆ	941
213.	ಪಂಜಾಬ್	ಗುರ್ದಾಸ್‌ಪುರ್	921
214.	ಪಂಜಾಬ್	ಫರೀದ್‌ಕೋಟ್	926
215.	ಪಂಜಾಬ್	ಕಪುರ್‌ಥಲಾ	928
216.	ಪಂಜಾಬ್	ಪಟಿಯಾಲಾ	929
217.	ಪಂಜಾಬ್	ಹೋಶಿಯಾರ್‌ಪುರ್	929
218.	ಪಂಜಾಬ್	ಎಸ್.ಎ.ಎಸ್ ನಗರ್	931
219.	ಪಂಜಾಬ್	ಮಾನ್ಸಾ	932
220.	ಪಂಜಾಬ್	ಶ್ರೀ ಮುಕ್ತಸರ್ ಸಾಹಿಬ್	933
221.	ಪಂಜಾಬ್	ಲುಧಿಯಾನಾ	934
222.	ಪಂಜಾಬ್	ಅಮೃತಸರ್	950

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
223.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ದೌಸಾ	922
224.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಟೋಂಕ್	922
225.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಕೋಟಾ	923
226.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಝಾಲಾವರ್	924
227.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಜೈಪುರ್	926
228.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಚಿತ್ತೋರ್‌ಗಢ್	927
229.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಗಂಗಾನಗರ್	928
230.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಪಾಲಿ	933
231.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಅಲ್ವಾರ್	933
232.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ದುಂಗರ್‌ಪುರ್	936
233.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಧೋಲ್‌ಪುರ್	937
234.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಭಿಲ್ವಾರಾ	937
235.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಕರಾಲಿ	937
236.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಬುಂದಿ	938
237.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ರಾಜಸಮಂದ್	943
238.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಭರತ್‌ಪುರ್	943
239.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಸೀಕರ್	946
240.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಬರನ್	949
241.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಪ್ರತಾಪ್‌ಗಢ್	951
242.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಅಜ್ಮೀರ್	952
243.	ಸಿಕ್ಕಿಂ	ಪೂರ್ವ ಜಿಲ್ಲೆ	920
244.	ಸಿಕ್ಕಿಂ	ದಕ್ಷಿಣ ಜಿಲ್ಲೆ	945
245.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಪೆರಂಬಲೂರ್	920
246.	ತಮಿಳುನಾಡು	ರಾಮನಾಥಪುರಂ	927
247.	ತಮಿಳುನಾಡು	ದಿಂದಿಗಲ್	927
248.	ತಮಿಳುನಾಡು	ನಮಕ್ಕಲ್	929
249.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಪುದುಕೊಟ್ಟೈ	930
250.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಧರ್ಮಪುರಿ	932
251.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತಿರುಚಿರಾಪಲ್ಲಿ	933
252.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ	934
253.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಅರಿಯಲೂರ್	937
254.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಕಾಂಚೀಪುರಂ	939

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
255.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತೊತುಕುಡಿ	940
256.	ತಮಿಳುನಾಡು	ನೀಲಗಿರಿ	943
257.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತಿರುಪತೂರ್	946
258.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಕೃಷ್ಣಗಿರಿ	948
259.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತಿರುಪ್ಪುರ್	950
260.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತಂಜಾವೂರ್	950
261.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಮದುರೈ Madurai	951
262.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತಿರುನೆಲ್ವೇಲಿ	952
263.	ತೆಲಂಗಾಣ	ವಾನಪರ್ತಿ	925
264.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಖಮ್ಮಂ	928
265.	ತೆಲಂಗಾಣ	ವಾರಂಗಲ್ ಗ್ರಾಮೀಣ	932
266.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಮೆಹಬೂಬ್‌ನಗರ್	935
267.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಕರೀಂನಗರ್	938
268.	ತೆಲಂಗಾಣ	ನಾರಾಯಣಪೇಟ್	941
269.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಹೈದರಾಬಾದ್	945
270.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಮೆಹಬೂಬಾಬಾದ್	945
271.	ತೆಲಂಗಾಣ	ನಾಲಗೊಂಡಾ	946
272.	ತೆಲಂಗಾಣ	ವಿಕ್ರಾಬಾದ್	950
273.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಸಿದ್ದಿಪೇಟ್	950
274.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಪೆದ್ದಪಲ್ಲಿ	951
275.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಭದ್ರಾದ್ರಿ ಕೊತಗುಡೆಂ	951
276.	ತೆಲಂಗಾಣ	ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ Ranga Reddy	951
277.	ತ್ರಿಪುರ	ಖೋವಾಯಿ	934
278.	ತ್ರಿಪುರ	ಉತ್ತರ ತ್ರಿಪುರ	939
279.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಲಖ್ನೋ	920
280.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಖೇರಿ Kheri	921
281.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬಾಘಪತ್	921
282.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಕಾನ್‌ಪುರ್ ದೆಹಾತ್	923
283.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ವಾರಾಣಸಿ	924
284.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಆಗ್ರಾ	925
285.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಕನ್ಸೌಜ್	925

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
286.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬಿಜನೋರ್	925
287.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬಲ್ಲಿಯಾ	926
288.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಮುಜಫ್ಫರ್‌ನಗರ್	926
289.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ನಗರ್	926
290.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಚಾಂದೋಲಿ	926
291.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಅಮೇರಿ	926
292.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬಾರಾಬಂಕಿ	927
293.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಜಲೌನ್	927
294.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಚಿತ್ರಕೂಟ್	927
295.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಔರಿಯ್ಯಾ	928
296.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಮೌ	929
297.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಕೌಶಾಂಬಿ	930
298.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಪಿಲಿಭಿತ್	930
299.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಮಹಾರಾಜ್‌ಗಂಜ್	932
300.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಪ್ರತಾಪ್‌ಗಢ್	932
301.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬುದೌನ್	933
302.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಗೊಂಡಾ	933
303.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಹಾತ್ರಸ್	933
304.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಶಾಘ್ಲಿ	934
305.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಕಾಸ್‌ಗಂಜ್	934
306.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಉನ್ನಾವ್	934
307.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಸಂಭಲ್	937
308.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಎಟಾಹ್	937
309.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ದೇವರಿಯಾ	938
310.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ್ ನಗರ್	939
311.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬಂಡಾ B	940
312.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬಲರಾಂಪುರ್	941
313.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಶ್ರಾವಸ್ತಿ	942
314.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಲಲಿತ್‌ಪುರ್	943
315.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಮಿರ್ಜಾಪುರ್	943
316.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಸಾಹರನ್‌ಪುರ್	943

ಎಸ್ ನಂ.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
317.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಫಾಜಿಯಾಬಾದ್	944
318.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ರಾಯ್ ಬರೇಲಿ	945
319.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬರೇಲಿ	945
320.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಆಜಂಘ್	945
321.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬಸ್ತಿ	947
322.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಖುಶಿ ನಗರ್	948
323.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಸೋನ್‌ಭದ್ರಾ	948
324.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಎಟಾವಾ	949
325.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಸುಲ್ತಾನ್‌ಪುರ್	952
326.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಚಮೋಲಿ	922
327.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಟೆಕ್ರಿ ಗಢವಾಲ್	945
328.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಆಲ್ಮೋರಾ	946
329.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಹರಿದ್ವಾರ್	947
330.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಉತ್ತರ ಕಾಶಿ	947
331.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಉಧಮ್ ಸಿಂಗ್ ನಗರ್	948
332.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಪಿತ್ನೋರಾಗಢ್	948
333.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಪುರುಲಿಯಾ	921
334.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಝಾರ್‌ಗ್ರಾಮ್	926
335.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಪೂರ್ವ ಮೇದಿನಿಪುರ್	934
336.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಕಾಲಿಂಪೋಂಗ್	935
337.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಪಶ್ಚಿಮ ಬರ್ಧಮಾನ್	935
338.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಪೂರ್ಬ ಬರ್ಧಮಾನ್	937
339.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಮುರ್ಶಿದಾಬಾದ್	946
340.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಕೋಲ್ಕಾತಾ	948
341.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	24 ಪರಗಣಾ ಉತ್ತರ	949
342.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಮಾಲ್ಡಹ್	949
343.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ದಿನಾಜ್‌ಪುರ್ ಉತ್ತರ	949
344.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಜಲಪಾಯ್‌ಗುರಿ	950
345.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಕೂಚ್‌ಬಿಹಾರ್	951
346.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಬೀರ್‌ಭುಮ್	951
347.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗ್	952

ಜನನದ ವೇಳೆ 952ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಲಿಂಗಾನುಪಾತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ (SRB) ಮತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 20 ಲಕ್ಷದಂತೆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ

S No.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
1.	ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು	ದಕ್ಷಿಣ ಅಂಡಮಾನ್	958
2.	ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು	ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಅಂಡಮಾನ್	985
3.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಪ್ರಕಾಸಮ್	963
4.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಕೃಷ್ಣಾ	970
5.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಪೂರ್ವ ಗೋದಾವರಿ	973
6.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಪಶ್ಚಿಮ ಗೋದಾವರಿ	979
7.	ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ	ಗುಂಟೂರು	988
8.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಕ್ರಾ ದಾದಿ	959
9.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಶಿ ಯೋಮಿ	964
10.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಚಾಂಗ್ ಲಾಂಗ್	975
11.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಪಶ್ಚಿಮ ಸಿಯಾಂಗ್	989
12.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಲಾಂಗ್ ಡಿಂಗ್	996
13.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಕಾಮ್ಲೆ	1000
14.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಪಶ್ಚಿಮ ಕೆಸ್ಸಂಗ್	1000
15.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಕೆಳ ಸುಭಾನ್ಸಿರಿ	1044
16.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಪೂರ್ವ ಕಮೆಂಗ್	1378
17.	ಅರುಣಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಅಂಜ್ಞ	1512
18.	ಅಸ್ಸಾಂ	ದೀಪ್ಲಿ	953
19.	ಅಸ್ಸಾಂ	ದರಾಂಗ್	955
20.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಜೋರಾಟ್	956
21.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಹೊಜಾಯ್	958
22.	ಅಸ್ಸಾಂ	ನಗಾವ್	960
23.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಚಿರಾಂಗ್	968
24.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಚಚಾರ್	970
25.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಬೌಂಗಾಯ್	973
26.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಪಶ್ಚಿಮ ಕರ್ಬಿ ಆಂಗ್ ಲಾಂಗ್	976
27.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಹಾಯ್ಲಾಕಂಡಿ	984
28.	ಅಸ್ಸಾಂ	ಚರೈಡಿಯೊ	992
29.	ಬಿಹಾರ್	ಸಹರ್ಸ	955
30.	ಬಿಹಾರ್	ಸುಪಾಲ್	962

S No.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
31.	ಬಿಹಾರ್	ಕಟಿಹಾರ್	962
32.	ಬಿಹಾರ್	ಮಾಧೇಪುರಾ	966
33.	ಬಿಹಾರ್	ಪೂರ್ನಿಯಾ	967
34.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಮಹಾಸಮುಂದ್	954
35.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಜಂಜ್‌ಗಿರ್-ಚಂಪಾ	956
36.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಬಾಲೋಡ್	956
37.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಬಿಲಾಸ್‌ಪುರ್	960
38.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಗರಿಯಾಬಂದ್	961
39.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಕೋರಿಯಾ	966
40.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಧರ್ಮತಾರಿ	968
41.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಗೌರಲ್ಲಾ ಪೆಂಡ್ರಾ ಮಾರ್ವಾಹಿ	974
42.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಬಲರಾಂಪುರ್	975
43.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಮುಂಗೇಲಿ	978
44.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ರಾಯ್‌ಪುರ್	980
45.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಬಸ್ತಾರ್	983
46.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಕಬೀರ್‌ಧಾಮ್	984
47.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಬಿಜಾಪುರ್	985
48.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಕೊಂಡೆಗಾಂವ್	985
49.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ರಾಜನಂದ್‌ಗಾಂವ್	990
50.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ಸುಕ್ಕಾ	994
51.	ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ್	ದಾಂತೇವಾಡಾ	1038
52.	ದೆಹಲಿ	ಉತ್ತರ	967
53.	ಗುಜರಾತ್	ಕಲ್ಹ	957
54.	ಗುಜರಾತ್	ಖೇಡಾ	957
55.	ಗುಜರಾತ್	ಜಾಮ್‌ನಗರ್	960
56.	ಗುಜರಾತ್	ಮೋರ್ಬಿ	978
57.	ಹರಿಯಾಣ	ಪಲ್ವಲ್	961
58.	ಹರಿಯಾಣ	ಫತೇಹಾಬಾದ್	964
59.	ಹರಿಯಾಣ	ನೂಹ್	964
60.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಬಿಲಾಸ್‌ಪುರ್	957
61.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಕುಲ್ಲು	964
62.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಸೋಲನ್	964

S No.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
63.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಶಿಮ್ಲಾ	971
64.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಉನಾ	978
65.	ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ	ಲಾಹುಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಪಿತಿ	1294
66.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಕುಪ್ಪಾರಾ	956
67.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಫೂಂಫ್	958
68.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಕಿಶ್ತವಾರ್	965
69.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಅನಂತನಾಗ್	967
70.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಫುಲ್ವಾಮಾ	970
71.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಬಾರಾಮುಲ್ಲಾ	973
72.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಕುಲ್ಗಾಂ	985
73.	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಬಡ್ಗಾಂ	1031
74.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ದುಮ್ಕಾ	954
75.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಸಿಮ್ಲೇಗಾ	956
76.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಸಾಹೇಬ್‌ಗಂಜ್	959
77.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಜಾಮ್‌ತಾರಾ	968
78.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಪಕೂರ್	969
79.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಸರಾಯ್‌ಕೆಲಾ ಖಾರ್‌ಸ್ವಾನ್	972
80.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಪಶ್ಚಿಮ ಸಿಂಘಭೂಮ್	973
81.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಖುಂಟಿ	989
82.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಪೂರ್ವ ಸಿಂಘಭೂಮ್	990
83.	ಝಾರ್ಖಂಡ್	ಲೋಹರ್‌ದಾಗಾ	992
84.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಹಾಸನ	955
85.	ಕರ್ನಾಟಕ	ತುಮಕೂರು	956
86.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	958
87.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಕಲಬುರ್ಗಿ	961
88.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಧಾರವಾಡ	961
89.	ಕರ್ನಾಟಕ	ದಾವಣಗೆರೆ	961
90.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಕೊಡಗು	962
91.	ಕರ್ನಾಟಕ	ರಾಯಚೂರು	976
92.	ಕರ್ನಾಟಕ	ಗದಗ	988
93.	ಕರ್ನಾಟಕ	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	997
94.	ಕೇರಳ	ತ್ರಿಶೂರ್	955

S No.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
95.	ಕೇರಳ	ತಿರುವನಂತಪುರಂ	957
96.	ಕೇರಳ	ಇಡುಕ್ಕಿ	960
97.	ಕೇರಳ	ಕೊಲ್ಲಂ	962
98.	ಕೇರಳ	ಪಾಲಕ್ಕಾಡ್	964
99.	ಕೇರಳ	ಕೊಟ್ಟಾಯಂ	964
100.	ಕೇರಳ	ಎರ್ನಾಕುಲಂ	967
101.	ಕೇರಳ	ಮಲಪ್ಪುರಂ	971
102.	ಕೇರಳ	ವಾಯನಾಡ್	985
103.	ಲಡಾಖ್	ಲೇಕ್ ಲಡಾಖ್	959
104.	ಲಡಾಖ್	ಕಾರ್ಗಿಲ್	984
105.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಉಜ್ಜೈನ್	954
106.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ದಾಮೋಹ್	954
107.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಚಿಂಡ್ವಾರಾ	959
108.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ನಿವಾರಿ	961
109.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಸಿಹೋರ್	962
110.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಬೇತುಲ್	966
111.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ದೇವಾನ್	967
112.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ರಾಜ್‌ಗಡ್	971
113.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಇಂದೋರ್	973
114.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಡಿಂಡೋರಿ	974
115.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಬಾಲಾಘಾಟ್	979
116.	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ	ಅನುಪುರ್	984
117.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಔರಂಗಾಬಾದ್	954
118.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಮುಂಬೈ ಉಪನಗರ	954
119.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ರತ್ನಾಗಿರಿ	957
120.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಥಾಣೆ	964
121.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಅಮರಾವತಿ	971
122.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಯವತ್ಮಾಳ್	976
123.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ರಾಯ್‌ಗಡ್	977
124.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ನಾಗಪುರ್	983
125.	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ನಾಂದೇಡ್	1000
126.	ಮಣಿಪುರ	ತೌಬಲ್	960

S No.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
127.	ಮಣಿಪುರ	ಚುರಾಚಂದಪುರ	967
128.	ಮಣಿಪುರ	ಕಾಂಗ್‌ಪೋಕ್ಟಿ	973
129.	ಮಣಿಪುರ	ಸೇನಾಪತಿ	1002
130.	ಮಣಿಪುರ	ಉಖ್ಪುಲ್	1013
131.	ಮಣಿಪುರ	ಬಿಷ್ಣುಪುರ	1068
132.	ಮಣಿಪುರ	ಕಾಮಜೋಂಗ್	1075
133.	ಮಣಿಪುರ	ಜಿರಿಬಾಮ್	1111
134.	ಮೇಘಾಲಯ	ಪೂರ್ವ ಖಾಸಿ ಹಿಲ್ಸ್	955
135.	ಮೇಘಾಲಯ	ಪಶ್ಚಿಮ ಜ್ಯಂತಿಯಾ ಹಿಲ್ಸ್	955
136.	ಮೇಘಾಲಯ	ಪಶ್ಚಿಮ ಖಾಸಿ ಹಿಲ್ಸ್	958
137.	ಮೇಘಾಲಯ	ನೈಋತ್ಯ ಖಾಸಿ ಹಿಲ್ಸ್	983
138.	ಮೇಘಾಲಯ	ಪೂರ್ವ ಜ್ಯಂತಿಯಾ ಹಿಲ್ಸ್	988
139.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಸೈತ್ಪಾಲ್	957
140.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಚಂಫೈ	981
141.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಸೈಹಾ	991
142.	ಮಿಜೋರಾಂ	ನೇರ್‌ಚಿಪ್	1011
143.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಕೋಲಾಸಿಬ್	1045
144.	ಮಿಜೋರಾಂ	ಮಮಿತ್	1054
145.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಫೆಕ್	972
146.	ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡ್	ಲೋಂಗ್ಲೆಂಗ್	1141
147.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಬಾಲೇಶ್ವರ್	953
148.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ನಬರಂಗಪುರ	957
149.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ದೇವ್‌ಗಡ್	958
150.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಪುರಿ	959
151.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಗಜಪತಿ	962
152.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಮಯೂರ್‌ಭಂಜ್	970
153.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ರಾಯಗಡ	970
154.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ನೌಪಾದಾ	972
155.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಸುಂದರಗಡ್	982
156.	ಒರಿಸ್ಸಾ	ಝರ್ಸುಗುಡಾ	998
157.	ಪುದುಚೇರಿ	ಯಾನಂ	989
158.	ಪುದುಚೇರಿ	ಪಾಂಡಿಚೇರಿ	996

S No.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
159.	ಪಂಜಾಬ್	ರೂಪನಗರ್	954
160.	ಪಂಜಾಬ್	ಬರ್ನಾಲಾ	965
161.	ಪಂಜಾಬ್	ಮೋಗ್ರಾ	965
162.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಚುರು	953
163.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ನಾಗೋರ್	954
164.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಜೋಧಪುರ್	962
165.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಬಂಸ್ವಾರಾ	965
166.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಜಾಲೋರ್	967
167.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಉದಯ್ಪುರ್	967
168.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಬಿಕಾನೇರ್	970
169.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಜೈಸಲ್ಮೇರ್	971
170.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಹನುಮಾನ್‌ಗಡ್	974
171.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಝುಂಝುನು	982
172.	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಬಾರ್ಮೆರ್	989
173.	ಸಿಕ್ಕಿಂ	ಪಶ್ಚಿಮ ಜಿಲ್ಲೆ	963
174.	ತಮಿಳುನಾಡು	ವಿಲ್ಲುಪುರಂ	953
175.	ತಮಿಳುನಾಡು	ವೆಲ್ಲೋರ್	956
176.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತಿರುವರೂರ್	956
177.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತಿರುವಲ್ಲೂರ್	962
178.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಕಡಲೂರ್	962
179.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಚೆಂಗಲ್‌ಪಟ್ಟು	966
180.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಕೊಯಮತ್ತೂರ್	974
181.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಇರೋಡ್	974
182.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಚೆನ್ನೈ	976
183.	ತಮಿಳುನಾಡು	ವಿರೂಧನಗರ್	977
184.	ತಮಿಳುನಾಡು	ನಾಗಪಟ್ಟಿನಂ	977
185.	ತಮಿಳುನಾಡು	ಥೇನಿ	979
186.	ತಮಿಳುನಾಡು	ತೆಂಕಸಿ	989
187.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಮೇಡಕ್	956
188.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಮುಲುಗು	957
189.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಆದಿಲಾಬಾದ್	958
190.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಜೋಗುಲಂಬಾ ಗಡ್ವಾಲ್	969

S No.	ರಾಜ್ಯಗಳು/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	HMIS ಪ್ರಕಾರ ಜನನದ ವೇಳೆ ಲಿಂಗಾನುಪಾತ (SRB) 2020-21
191.	ತೆಲಂಗಾಣ	ಜಗಿತಿಯಾಲ್	971
192.	ತೆಲಂಗಾಣ	ನಿಜಾಮಾಬಾದ್	984
193.	ತೆಲಂಗಾಣ	ನಿರ್ಮಲ್	1008
194.	ತ್ರಿಪುರ	ಧಲಾಯ್	958
195.	ತ್ರಿಪುರ	ಗೋಮತಿ	962
196.	ತ್ರಿಪುರ	ಉನಾಕೊಟಿ	968
197.	ತ್ರಿಪುರ	ದಕ್ಷಿಣ ತ್ರಿಪುರಾ	1000
198.	ತ್ರಿಪುರ	ಸೆಪಾಹಿಜಾಲಾ	1008
199.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಅಯೋಧ್ಯಾ	953
200.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಮೊರಾದಾಬಾದ್	954
201.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಮಹೋಬಾ	954
202.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಶಾಹಜಹಾನ್‌ಪುರ್	958
203.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಮೇರರ್	958
204.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬಹೈಚ್	958
205.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ರಾಂಪುರ್	958
206.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಬುಲಂದ್‌ಶಹರ್	959
207.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಝಾಂಸಿ	964
208.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಕಾನ್‌ಪುರ್ ನಗರ್	967
209.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಜೌನ್‌ಪುರ್	972
210.	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ	ಸಂತ ಕಬೀರ್ ನಗರ್	978
211.	ಉತ್ತರಾಖಂಡ	ಡೆಹ್ರಾಡೂನ್	968
212.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ದಿನಾಜಪುರ್ ದಕ್ಷಿಣ	953
213.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಹೂಗ್ಲಿ	955
214.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ನಾಡಿಯಾ	956
215.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	24 ಪರಗಣಾ ದಕ್ಷಿಣ	964
216.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಮೇದಿನಿಪುರ್ ಪಶ್ಚಿಮ	967
217.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಬಂಕುರಾ	967
218.	ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ	ಹೌರಾ	974

**Ministry of Women and
Child Development**
Government of India